Sosyalist

KURUCUSU : Dr. HİKMET KIVILCIMLI
SAYI : 61 30 MAYIS 1978 SALI FİATI : 300 Krş.

DÜŞÜNCE VE DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ!

POL-DER 7. OLAĞAN KONGRESİ YAPILDI

21 Mayıs 1978'de POL - DER 7. Olağan Kongresini yaptı. Kongreyi bir konuşmayla açan Genel Başkan Mehmet Polat; «1970 yılında kurulan POL - DER'in polisi, pisliklerden, polise uzanan kirli ellerden, egemen güçlerin güdümünden eğitimsizliğin - bilinçsizliğin karanlığından kurtarmak için çalışmış, buna inanan gerçek yurtsever polislerin omuz omuza bütünleşmesi ile 16 bin üye sayısına ve 40'dan fazla şubeye ulaşmış bir örgüttür. Biz polisler, işçi ve köylü çocuklarıyız. Aramızda fabrikatör Vehbi'nin oğlu ile toprak ağası Bekir'in oğlu yok, olmaz da. Doğduğu gün Mercedes sahibi olanın polislikte, polis olmakta ne işi olabilir.» diyerek POL - DER'in var oluş gerekçesini izah etti. Polat bugünkü iktidarın, gerici güçlerin POL - DER'i karalama ve ortadan kaldırma çabalarından geri kalmayarak, İçişleri Bakanlığının Valiliklere göndermiş olduğu, Polis Derneklerini kapatma girişimiyle ilgili genelgeyi belge olarak kongreye sundu.

M. Polat; konuşmasında devletin kimin devleti olduğu ve polisin kimlerin güvenliğini korumakla yükümlü olduğunu bir örnekle açıklamış ve 1978'de İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik Dairesi Başkanlığı tarafından basılan «Güvenlik yönergesi ve silahlı kuvvetlere alınacak öğrenciler hakkında yapılacak güvenlik soruşturması yönergesi örneği» adlı belgeden, bir vatandaşa güvenlik belgesi verilmemesini gerektiren şartlardan ikisini okumuştur :

«— Aşırı derecede malî sıkıntılar içinde bulunmak,

«— Akrabası içerisinde KOMÜNİSTLİK suçundan hükümlü veya komünist zanlısı kimseler bulunmak,» ve bu maddeleri şöyle yorumlamıştır: «Buna göre Türkiye nüfusunun % 85 - 90'ı bu maddelerde belirtilen kusurları taşımaktadır. Eğer yoksul olan veya akrabalardan biri komünist damgası ile suçlanıp zanlı olmuş kişilere güvenlik belge-

(Devamı 5. Sayfada)

İŞÇİ SINIFININ HAKLARINI GASBETMEK VATANA İHANETTİR!

Faşistler iktadar provası yapıyor

«Egemen sınıf MC eliyle bunalımın yükünü halka yıkamayacağını, yıkmaya kalkarsa kendi düzeninin yıkılabileceğini görünce, hem faşist partileri yıpratmadan yedekte tutmak, hem de halkın muhtemel tepkisini amortize edebilmek için, kestaneleri ateşten çıkarması amacıyla CHP'li bir iktidarı çıkarına uygun bulmuştur.» (VATAN PARTİSİ OLAĞANÜSTÜ II. KONGRESİ KARARLARI GEREKÇESİ'nden)

FİNANS - KAPİTAL 4,5 aylık bir zamanda CHP vasıtasıyla kestaneleri ateşten çıkarmayı büyük oranda başarmış; emekçi halkın cebindeki yüz liranın kırk lirasını bir gecede çarpmış, mallarına yüzde ikiyüzü aşan zamlar yaptırmış, yaptırmakta; emekçileri inim inim inleten vergilere yenilerini ekletmiş, yurdumuzu uluslararası ağa babaları çiftlik yapsın diye dikensiz gül bahçesi haline getirecek anlaşmalar yaptırmış, tedbirler aldırmış, aldırmakta; kısaca yarattığı bunalımın tüm yükünü emekçilerin omuzlarına yıktırmıştır. İzlediği ekonomi politika ile MC'den farklı olmayan CHP, kendisine umut diye bakanların nazarında paçavralaşmış, amortize politikası güneş altındaki kar gibi erimiş, iktidarın ekonomik tedbirlerini başlangıçta gülü seven dikenine katlanır diye sineye çeken yığınlar «gayrık yeter» noktasına gelmiştir. Yığın

(Devamı 4. Sayfada)

ECEVİT hükümeti parababalarını bunalımdan kurtarmak için en önemli adımlarından birini daha atmak üzere. Bu adım, işçi sınıfının grev hakkını gasbetmek, bu yolla işçi sınıfı üzerindeki mutlak sömürüyü daha da arttırmak amacını taşıyor. Bu ise gerici - asalak, finans - kapitalistlerin, parababalarının gerçekten sanayileşmeyi, kalkınmayı köstekliyen ekonomi politikalarının gereğini yapmaktır. Bu politikaya ise adı ile, sanı ile vatana ihanet denir.

Başbakan Ecevit'in, Almanya gezisi öncesi işçi ücretleri ile ilgili beyanatından sonra, parababalarının gazeteleri bu konuda vatandaşı hazırlamaya başladılar. Bu işte de başı gene HÜRRİYET çekti. Hürriyet yazarına göre hükümet, bu konuda «tutarlı» bir tavır içine girmiştir; Ecevit, eski doğrultusuna ters bir tavır içindedir, ama Ecevit'in bu tavrı «sorumlu» ve «yürekli»dir.

Yine Hürriyet'e göre, Ecevit'in ücretler üzerine yaptığı konuşma, «Üzerinde uzun bir süredir çalışılan bir planı yansıtmaktaymış.» Sözü geçen plan, dünyanın çeşitli ülkelerinde parababalarını bunalımdan çıkarmak, bunalımın bedelini işçi ve emekçilere ödetmek için uygulanan plan. **«Zorunlu uzlaştırma sistemi», «Zorunlu tahkim sistemi»** vb. gibi adlarla anılan bu tedbir, esasta işçi sınıfının grev hakkını gasbetmeyi amaçlamakta. Çünkü bu «Sistem»lerde işçi ile işveren arasındaki ücret pazarlığını çözecek olan, «hakem kurulu», «uzlaştırma kurulu» vb. gibi kurullar oluyor. İşveren temsilcileri, devlet temsilcileri ve işçi temsilcilerinden oluşan bu kurullarda çoğunluğun patron menfaatini savunacağını söylemeye gerek bile yok. İşçi - işveren uyuşmazlığında son sözü bu kurullar söyleyince işçinin grev hakkı elinden alınmış oluyor. Yani lafa bakılırsa «grev yasağı» diye bir şey yok. Ama fiiliyatta grev yasak olacak. Hürriyet gazetesi bu anti - demokratik tertibi şöyle açıklıyor :

«Zorunlu uzlaştırma sistemi(...) nin kabulü halinde, toplu sözleşme ve grev yasasına eklenecek geçici bir madde ile belli bir süre için, uzlaştırma kurullarının verdikleri kararlara işçi ve işverenlerin uymaları zorunluluğu getirilecek. Bu süre içinde ekonomik durumun tekrar rayına oturtulacağı, bundan sonra yine şimdiki uygulamaya dönüleceği belirtildi.» (21 Mayıs 1978 tarihli Hürriyet).

Demek ki «ekonominin tekrar rayına oturtulması» için işçi sınıfının grev hakkını gasbetmek gerekiyor.

Kapitalizmin hakimiyetini sürdürdüğü pek çok ülkede parababalarını bunalımdan kurtarmak için uygulanan metot şimdi Türkiye'de uygulanmak isteniyor. Yine başka kapitalist ülkelerde savaş sırasında uygulanan, ya da barış zamanlarında polislerin, itfaiyecilerin grev yapmalarını engellemek için uygulanan sistem, Türkiye'de gündeme getiriliyor.

(Devamı 5. Sayfada)

VALİLER NEDEN TOPLANDI?

«Türkiye Başbakanının başkanlığında ilk kez 67 ilin valisi bir araya geldi.» Böyle bir toplantı «ilk kez» olduğuna göre, Türkiye'de çok önemli şeyler oluyor demektir. Her zamankinden farklı toplantılar yapıldığına göre her zamankinden vahim, farklı durumlar olsa gerektir. 22 - 23 - 24 Nisan tarihlerinde yapılan VATAN PARTİSİ II. OLAĞANÜSTÜ KONGRESİ Türkiye'nin içinde bulunduğu durumu şöyle tesbit etmişti :

«Türkiye tarihinin en ağır bunalımında bir yol ayrımındadır. Ya faşizmin üst yapısı altında emperyalistlere açık pazar olacak, ya halkın girişim örgüt ve kontrolüne dayanan gerçek bir demokraside gerçek bağımsızlığı ve sanayileşmeyi sağlayacaktır.»

«Faşist MC'ninkinden özünde farklı olmayan burjuva reformist CHP'nin ekonomik tedbirleri... buhranı derinleştirmek ve halk kitlelerinin düzene karşı tepkisini yükseltmekten başka bir sonuca varmayacaktır.»

Vatan Partisi kongresinin olaylarca doğrulanan tesbitleri, aldıkları ekonomik tedbirlerle açlık - işsizlik - sefaleti artırıp halkı patlama noktasına getirenlerce de bilinmektedir. İşte Valiler toplantısının altında yatan gerçek, derinleşen bunalım ve halkın düzene karşı yükselen tepkisinin boğulması için alınacak tedbirlerin görüşülmesidir. Alınan kararlar herşeyi halktan gizlenen Millî Güvenlik Kurulu'na hemen ertesi gün götürülmüştür. Her adımbaşı «açık politika» yaptığını iddia eden Ecevit, iki toplantıda da nelerin görüşüldüğünü genel lafların ötesinde açıklamamıştır.

Hür basından öğrendiğimiz kadarıyla görüşülen konuların başlıcaları; POL - DER'in kapatılması, Demokratik örgütlerin özellikle memur örgütlerinin faaliyetlerinin sınırlandırılması, politika ile ilgilenenlerin kapatılması; polis ve jandarmanın yetkinleştirilmesi ve etkin kullanımı, valilerin yetkilerinin artırılmasıdır.

«Halkçı Ecevit'in», suçu «Halkın Polisi» olmak isteğinden başka şey olmayan POL - DER'i kapatma hazırlıkları ilk adımdır. Demokratik örgütlere «politika yapmayın yoksa kapatırım» demek hayvanlaşın yoksa öldürürüm demekle eş anlamlıdır. Zira insan «Zoon - Politikon» (politik hayvan) dur. İnsandan politikliğini alın, geriye «hayvanlığı» kalır. «Politika yapmayın» demenin bir anlamı da, sadece bizim, yani parababalarının politikasını yapın demektir. Ecevit demokratik insanı ve örgütleri hayvanlaştıramayacağına göre, her zaman bu gerekçeyle —elbette gücü yeterse— tüm emekçi halk örgütlerinin köküne kibrit suyu sıkabilecektir. Gerek POL - DER konusundaki tutumu, gerekse Amerikancı - gangster sendikacılığa dayanamayan tutumu ile Ecevit'in nereye gidebileceğini kestirmek için kâhin olmaya gerek yoktur. Yaptıkları, yapacaklarının göstergesidir. Halkın yükselen tepkisini boğmanın ilk adımı onu örgütsüz bırakmaktır. Ve Ecevit iktidarı bu yola çıkmıştır. Valiler toplantısının gerekçesi budur.

Ecevit, «halkçılık» demagosi ile yaptığı uzun konuşmada «yumuşak» üslûbu ile hiç te yumuşak olmayan alacakları tedbirleri şöyle açıklıyor: «İller düzeyinde ETKİN VE DEMOKRATİK yönetimin oluşmasını sağlamak zorundayız.» Bunu nasıl sağlayacaklarını açıklıyor: «İller yönetiminin yasal yetkilerini tam kullanır duruma gelmelerini sağlamakla ve bu yasal yetkilerini zaman içinde ve kısa sürede (acelesi var) yasalarda yapılacak değişikliklerle daha da artırarak... polis ve jandarma işbirliğini daha etkin hale getirerek... Hızlı haber alma ve değerlendirme maksadıyla İçişleri Bakanlığında ve il merkezlerinde haber alma ve değerlendirme merkezleri kurarak.» (Demek MİT yetmiyor, Abdülhamit'in hafiye merkezlerine ihtiyaç var). İşte Ecevit'in anladığı etkin ve demokratik yönetim budur. «Etkinliğini» anladık ama, demokratikliğine

(Devamı 5. Sayfada)

İŞÇİ ÜCRETLERİNİN SINIRLANDIRILMASI NİÇİN? BORÇLAR KİMİN İÇİN?

İHANETLERİ dur-durak bilmeyen Ecevit iktidarı, en son işçi sınıfımızın aşına, ekmeğine göz koydu. Ülkemizi Alman yaşantı alanı haline getirecek görüşmeler, anlaşmalar yaptıktan sonra Türkiye'ye de uğrayan Ecevit: **«Biz dünyadan birkaç milyon dolarlık olanaklar, borç ertelemeleri sağlayabilmek için olağanüstü çabalar gösterirken, yüreğimiz kan ağlayarak bazı başvurularda bulunurken, ücretlere % 100 zam yapılmadı diye grev ilân edilemez»** buyurdu. Bu duygu çatlatıcı ve tehdit dolu demeçle Ecevit, işçilerimizin öldürmeyip süründüren ücretlerini kısacağını, piç edilmiş grev hakkının daha da kısıtlanacağını ilan etti. İşçi ücretlerini pahalılığın sebebi sayan işçi sınıfımızın evlatlarının katledilmesini protesto etmek için yaptığı iki saatlık direnişi, anayasaya aykırı ilan edip soruşturma - kovuşturmaya giren Ecevit'in vardığı nokta hiçte şaşırtıcı değildir.

(Devamı 5. Sayfada)

ÇAĞ AÇAN OLAY :

İstanbul'un Fethi

Gericiliğe demagoji malzemesi olarak bırakılmamalıdır!

Bir 29 Mayıs daha. Ve gericilik cephesinde yine İstanbul'un fethi üzerine şovenist, ırkçı, demagojik yaygaralar. Bu büyük tarihsel olayı, gerici amaçlar için kullanma çabaları.

Türkiye'yi emperyalistlere açık pazar, emperyalist ordulara üs yapanlar, Amerikan, Batı Alman, İngiliz gizli servislerinin köpekliği ile geçinenler, **«Fetih», «Bayrak», «Tarihimiz»** üzerine demagojik yaygaralarla Vatan ve Millet satıcılıklarını gizlemeye çalışıyorlar. Bu çabaları pek semeresiz kalmıyor. Çünkü sosyalistler, devrimciler tarafından boş bırakılmış bir alanda at oynatıyorlar.

Uluslararası işçi sınıfı hareketinin önderlerinden G. Dimitrov faşistlerin bu çabalarını şu şekilde teşhir ediyor :

«Faşistler, geçmişte yüceltilen, yiğitçe ne varsa tümünün mirasçıları, sürdürenleri olduklarını göstermek için her ulusun tarihini didik didik etmektedirler. Bu arada halkın ulusal duygularını zedeleyecek ne varsa faşizmin düşmanlarına karşı silah olarak kullanılmaktadır.» Faşizmin ulusal kahramanları, geçmişin değerlerini ne ölçüde başarılı kullandıklarına değinen Dimitrov, bu alanda sosyalistlere görevlerini şu şekilde hatırlatıyor :

«Sosyalistler, bunlarla emekçilerin davası arasında bir ilinti yok diyorlarsa, kitleleri geçmişleri hakkında aydınlatmıyorsa, teorik açıdan doğru, gerçek bir Marksist - Leninist şekilde uyarmıyorlarsa, halkın devrimci geleneğini ve geçmişini bugünkü kavgalarıyla birleştirmiyorlarsa o zaman ulusun büyük geçmişinde ne varsa faşist sahtekârların eline verilmiş, onlara kitlelerle alay etme imkânı tanınmış olur.

Hayır arkadaşlar, halkların bugününü ve yarınını ilgilendiren meseleleriyle olduğu kadar, dünü ilgilendiren sorunlarıyla da ilgilenmek durumundayız...»

İşte İstanbul'un Türklerce fethi ve Bizans'ın yıkılışı olayı, faşist sahtekârların yukarıda değinildiği türden kitlelerle alay etme imkânı olarak kullandıkları bir tarihî olaydır. Türkiye Devrimci hareketinin geçmişteki değerlere, tarihindeki ilerici geleneklere sahip çıkabilme konusundaki geriliği, bu alandaki zaafları gericilere bu olayın anısını da özgürce kullanma olanağını vermiştir. 29 Mayıs ve İstanbul'un fethi olayının anısı, anlamı, gericiliğin gürültülü demagojileri karşısında, devrimci cephenin, sosyalistlerin problemi bile olmamıştır. Elbet devrimci kadrolar için tarih bugünü anlamak için kulanılacak bir hazine değil de, bir edebiyat malzemesi, bir entellektüel gevezelik aracı olursa Tarih bilimini işçi sınıfı politikasının emrine vermek diye bir problem olmazsa, 29 Mayıs'lar gericiliğin, demagojik yaygaraların kulakları sağır ettiği günler olur.

İşte Dr. Hikmet Kıvılcımlı, «kitleleri geçmişleri hakkında aydınlatma», «kitleleri gerçek bir Marksist - Leninist olarak uyarma», «halkın devrimci gelene-

(Devamı 5. Sayfada)

Sollarımız, sosyalistlerimiz, Ecevit'in Finans-Kapitalin çıkarlarından yana her açıklamasını hâlâ *«talihsiz»*lik olarak değerlendiriyorlar. En son POL-DER kongresinde derneğin kapatılmasıyla ilgili valiliklere gönderilen yazılı emir de «talihsiz» bir karar olarak değerlendirildi.

Talihsizlik nerede? Bu kadar açık itiraflardan sonra bile, sosyalistlerimiz tarafından Ecevitin Finans-kapitali (kendisi buna Türkiye'yi diyor) buhrandan çıkarmaya *gönüllü* yazıldığının kavranmamasındadır. Ve bu kavrayışsızlık devam eder, giderse, bir *talihsizliğe* uğramak, kaçınılmaz olacaktır.

İstediği kadar gönlümüz razı olmasın, olaylar ilerliyor. CHP koalisyonu kurulalı beri MC'nin tezgahladığı bütün operasyonlar tek tek Ecevit operatörü tarafından «incitmeden» yapılmağa çalışılıyor.

Dün, gençlerin katledilmesine karşı işçilerin, bu cinayeti protestosu *«kanun dışı»* ilân edildi,

derede sıkışan halkın patlamasına karşı ise; valiler, ihtisas mahkemeleri nöbetçi dikiliyor.

Ve bütün bunlar biz sosyalistlerin de kuşatılmasıdır. Hâlâ bu kuşatmayı, *«talihsiz»* bir savaş oyunu olarak mı göreceğiz?

Geçmişten ders çıkaralım. Finans-kapital 1969'larda buhran içinde kıvranırken ne yaptı: O dönemde tablo şöyledir:

«Tekelci olmayan *işveren sınıfı* baş kaldırıyor, *Adalet* irkiliyor, *Ordu* direniyor, *Gençlik* ayaklanmış... Böyle bir ortamda Finans-Kapital kime tutunacak?

«1 — *Sosyal sınıf temeli* olarak kendisine en *yakın* ve *akraba* olan *serbest rekabet* özlemli *Vahşi kapitale.*

«2 — *Politik kişi elemanları* olarak, gençliğe en *uzak* ve aykırı olan, *müzeye kaldırılmış* iktidar hasretlisi *eski fosillere,»*

Ve o dönemde politika sahnesinde fosillerin en büyükleri yanyana getirildi. İnönü ile Bayar buluşturuldu. Eski dostlar gibi kolkola girdi-

«Milli birlik»e karşı sosyalist birlik

Sonra *«kanun»*larda bir alavere dalavere ile dünün buruşuk yüzlü DGM'leri, şimdi kulağa hoş gelir *«ihtisas mahkemeleri»* kılığına sokuldu,

Parababalarının pek güvendiği, ama devrimcileştiğini gördükçe, cinnet getirmelerine sebep olabilecek POL-DER'in susturulması, kapalı kapıların ardında karara bağlandı,

Sonunda sıra geldi işçinin sofrasına, ücretlerin sınırlandırılacağı açıklanarak, TÜRK-İŞ lideri satılık Halil Tunç ile bu konuda bir de prensip anlaşmasına varıldı, bütün bunlar yetmedi.

Ecevit, yeniden yurt dışına uçmadan valilerle bir toplantı yaparak, yetkilerinin arttırılmasını konuştu. Her şehirde, halkın tepesine daha iyi jandarma olabilmeleri için, yeni talimatlar verildi.

Bütün bunlar ardı kesilmeyecek, finans-kapitale habire sermaye biriktiren tedbirlerdir. Halk, kuşatılıyor. Zam, vergi, devalüasyondan sonra, son köşe de, ücretlerin sınırlandırılması taşı ile kapatıldı. Bu cenler. Ve o zaman finans-kapital buhran ortasında şiarını attı: *«Demirel-İnönü-Bayar elele.»* Tuttu mu?

Yetmedi diyelim. Arkadan 12 Mart patladı.

Şimdi, finans-kapital, *başka* türlü mü yapıyor? En fazla kişiler değişik. Yine buhranın ortasında, daha da beter yakma tehdidi ile. Vahşi burjuvaları yedeğine alan finans-kapital, Ecevit'e bütün zor işleri yaptırıp, yıpranma kaçınılmazlaştıkça, şimdi *«bütün partiler elele», «Millî Birlik kurulsun»* şiarlarını atıyor. Ve harıl harıl bütün güçlerini savaş alanına sürüyor.

Buhran ortasında, deşifre olmuş ve eli kanlı MC'den sonra gelecek hükümet; daha *yumuşak* görünüşlü, ama daha *baskıcı* olmak zorundaydı. Şimdi bu uygulanıyor. Fakat olaylar o kadar hızlı akıyor ki, yıllarca bir köşede «umut» görünen, beklenen CHP, bir iki ayda paçavraya döndü. Bir Alman gazetesi Die Welt'in dediği gibi *«yaz ayları Tür-*

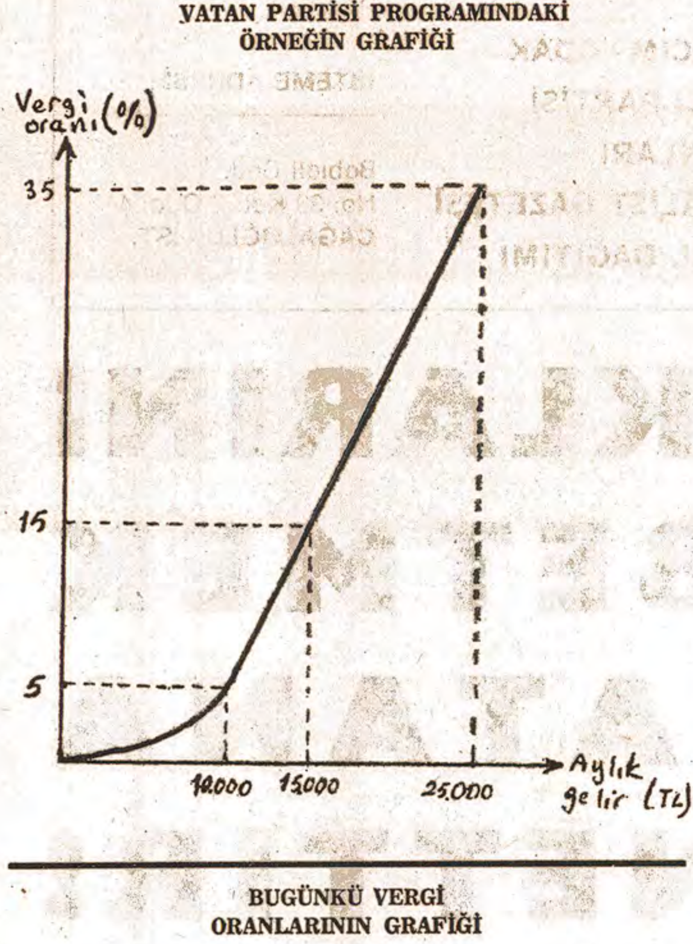
(Devamı 5. Sayfada)

 30 MAYIS 1978

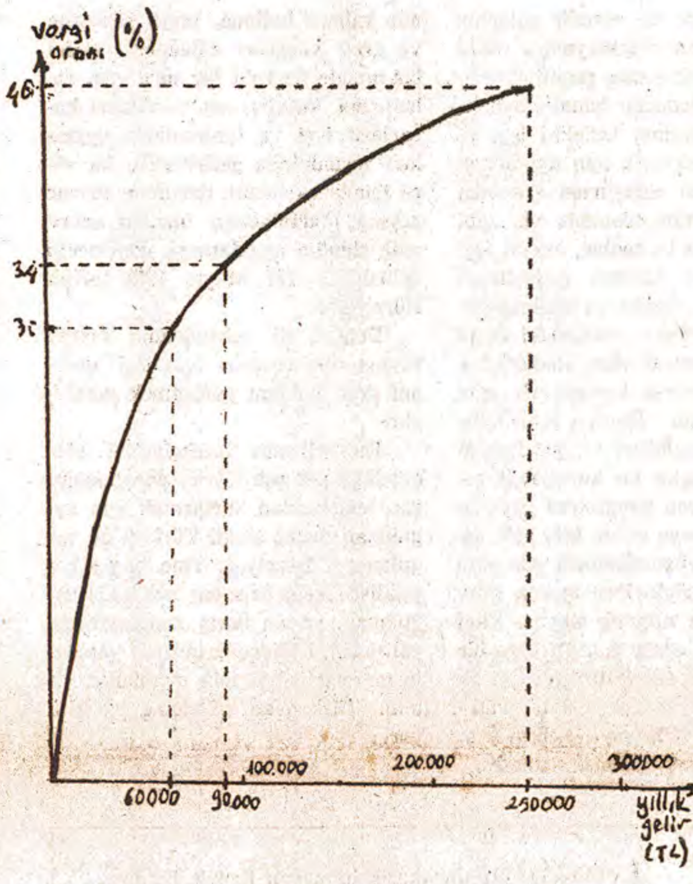
VERGİLER VE EMEKÇİLER: 2

Vatan Partisi'nin programındakine göre ise durum tamamen tersidir. Alt gelir dilimleri nisbeten daha geniş ve gelir dilimleri arttıkça ödenen verginin nisbî değerinin yüksek olduğu görülür. Daha açık bir fikir edinmek için bir grafikleri çıkartılabilir.

VATAN PARTİSİ PROGRAMINDAKİ ÖRNEĞİN GRAFİĞİ

BUGÜNKÜ VERGİ ORANLARININ GRAFİĞİ

Grafiklerde açıkça görüldüğü gibi, bugünkü vergi sisteminde, alt gelir düzeylerinde vergi oranları birden yükselmekte, zenginlere doğru gittikçe sarplığı azalmakta, "tatlı bir meyil"e dönüşmekte, grafikte bulunmayan daha yüksek gelirlerde ise dümdüz olmaktadır. Bu durum grafiğe (r) harfine benzer bir biçimde yansıyor. (İkinci grafik). Vatan Partisi Programındaki örneğin grafiğinde ise, alçak gelir düzeylerinde vergi oranları hafif yükselirken; yüksek gelirlerde, vergi oranları dikleşir, sarplaşır. (Birinci grafik).

Bugün geçerli vergi oranları, gelir vergisinin tüm yükünü emekçilere bindirdiği gibi, gelirler arasındaki uçurumu azaltmamakta aksine artırmaktadır. Hele enflasyon sonucu alt gelir düzeyindekilerin vergi yükü büsbütün artmaktadır. Şimdi enflasyon yoluyla memur ve işçinin ödediği vergi nasıl artıyor, onu görelim :

Bilindiği gibi paranın alım gücü düştükçe, işçi ve memur bir iki yıl seriden düşüşü izleyerek te olsa ücret ve maaşların sözleşme ve kanunlarla yükseltirler. Buna **nominal artış** denir. Ama gerçekte artma bir yana azalmaktadır. Biz burada kolaylık olsun diye aynı kalıp azalmadığını varsaysak bile, enflasyon nedeniyle işçi ve memurun gerçek geliri artmadığı halde, nominal yani görünüşteki yükselişten ötürü, tabi olacağı vergi oranı basamağı yükselmekte; gerçekte daha çok vergi ödemektedir.

Örneğin bir işçinin 1968 yılı aylık geliri 1000 lira olsun. Ve yine diyelim ki 1000 liradan % 10 vergi alınıyordu. 1968'den 1978'e kadar hayat 4 kat pahalanmış olsa ve işçinin geliri de bu pahalanmayı tıpı tıpına izleyip 4000 liraya ulaşsa: Vergi oranları tarifesi bu dönem boyunca değişmediğinden, daha yüksek oranda, örneğin % 25 kesilecektir. Böylece gerçekte geliri artmadığı halde işçinin vereceği vergi artmakta, sonuçta da gerçek geliri düşmektedir. 1978'de % 25 üzerinden kesilecek 1000 lira vergi, 1968 fiyatlarıyla 250 lira olur. Enflasyon olmasaydı 100 lira vergi alınmış olacaktı.

Bu konuda T.İ.B. Bülteninde A. Başaran'ın **"Türkiye'de Enflasyon ve Vergi Tarifesi Üzerindeki Etkileri"** adıyla yayınladığı çalışmasında şu istatistikler yer alıyor :

ENFLASYONUN SİGORTALI İŞÇİLERİN VERGİ YÜKÜ ÜZERİNE ETKİLERİ

Yıl		Aylık	Reel Vergi	Ödediği Vergi/Ücret %	Ödemesi Gereken Vergi %'si
1970	NOM.	1.059	70.99	—	—
	REEL	741		10,2	4,5
1974	NOM.	2.047	121.31	—	—
	REEL	696		17,3	3,7

Tabloda görüldüğü gibi 1970 - 1974 arası, yani 12 Mart dönemi işçi ücretleri pahalılığın çok gerisinde kalmış ve görünüşte 1059 liradan 2047 liraya yükselmiş te olsa gerçekte (1963 fiyatlarıyla) 741 liradan 696 liraya düşmüştür. Düşmeyle kalsa iyi. Ücret düştüğü oranda vergi oranının da düşmesi; yani % 4,5'tan % 3,7'ye gerilemesi gerekirken, aksine % 10,2'den % 17,3'e yükselir. Gerçek fiyatlarla verdiği vergi 70 liradan 121 liraya çıkar.

Aynı durum elbet memurlar için de geçerlidir. Vasıtalı vergiler bahsinde, vergiler içinde vasıtalı vergiler oranının düşmesinin kimseyi aldatmaması gerektiği, enflasyon nedeniyle ortaya çıkan bu oran azalmasının kat kat yine işçi ve memura yüklendiği söylenmişti. İşte burada gösterildi.

Enflasyon işçi ve memurların vergi yükünü arttırırken, aksine olarak zenginlerinkine dokunmaz. Hatta daha önce gördüğümüz vergi ödeme zamanları nedeniyle lehlerine çalışır.

Enflasyon sonucu işçi ve memurların ödediği vergilerin vergileri içindeki payının artışı aşağıdaki tabloda görülmektedir:

GELİR VERGİSİNİN ÖDEYENLERE GÖRE DAĞILIMI
(Milyon TL.)

Yıl	Top. Gelir Vergi	Ücretlilerin Öde.	Sermayedar Öde.	Ücretlilerin %'si
1963	2.241	1.267	974	% 56,5
1970	6.597	4.458	2.139	% 67,6
1975	33.060	23.000	9.900	% 70,0

Tablodan görüldüğü üzere 1963'ten 1975'e kadar işçi ve memurların vergileri toplam gelir vergisinin % 56'sından, % 70'ine çıkmıştır.

Daha önce, toplam vergi gelirlerinin % 60 kadarının vasıtalı vergiler kanalıyla nasıl emekçilerden alındığını görmüştük. Geri kalan % 40 vasıtasız verginin de % 70'ini yine işçi ve memurların verdiğini gördük. Geriye % 40'ın yüzde otuzu kalır. Bu % 30'un içine küçük esnafı da girer, mülti milyarder parababası da.

1976 yılı Türkiye'de 575.000 beyanname verilmiş. Demek esnaf, zanaatkar, kapitalist, finans - kapitalist, tefeci - bezirgân toplam 600.000'e yakın aile var. Bunların 375.000'i yıllık gelirini 10.000 liranın altında göstermiş. Diğer deyişle bunların aylık geliri 833 liraymış. 1976 yılı 833 lirayla aile geçindirmek ne kadar mümkünse, beyannamelerin de o kadar doğru olduğu ortadadır.

Küçük esnaf ve zanaatkar her ne kadar pek bir gelir vergisi vermese de hiç olmazsa büyük bir tüketici kitlesi olarak vasıtalı vergiler kanalıyla yine de iyi kötü vergilere ortak olur. Ya parababaları? İlerde görüleceği gibi, kapitalist sistem içinde onlardan vergi almak gerçekte pek mümkün olmadığı halde, bari görünüşte verseler. Türkiye'de, zevahiri kurtarmak için, görünüşte bile vermezler. Bu kadarla kalsalar gene iyi. Bununla da yetinmeyip işçilerin vergi kaçırdığından dem vururlar. Evet, daha ücreti eline geçmeden vergisi kesilen işçi sınıfı vergi kaçırıyormuş!.. Nasıl mı? Gazeteden okuyalım :

"İstanbul Sanayi Odası uzmanı Mehmet Memik tarafından yapılan araştırmaya göre toplam 5 milyon 479 bin ücretliden ancak 2 milyon 869 bin ücretli, 22 milyar 023 milyon lira vergi ödemiştir.

"Araştırmada, ücretlilerin yaklaşık yarısı olan 2 milyon 610 bin kişilik bölümünün ticarî işletmelerini muhasebe kayıtları dışında izleyen ve işçi ücretlerini maliyetlerine geçirmeyen işletmelerde çalıştığı belirtilmektedir."

Görülüyor değil mi? İşçiler de vergi kaçırıyorlarmış! Ne sigortası, ne sendikası, hiç bir güvenliği bulunmayan, boğaz tokluğuna çalışan işçiler vergi kaçırıyormuş. Peki ya onların patronları?.. Milyonlarca işçinin korkunç yaşama şartlarından, kaçak çalıştırılmalarından şikâyet yok. Gözü doymaz parababaları gözlerini yoksul proleterin rızkına dikiyorlar. Peki kendileri vergi veriyorlar mı? Bir kuruş bile vermiyorlar. Nasıl vermiyorlar onu görelim :

1977 yılı bütçesi tahmininde vergi gelirleri, bütçe gelirlerinin % 77,2'sini oluşturur. Bu vergi gelirlerinin de % 52,3'ü vasıtalı vergilerden sağlanır. Yani ilk elde yarısından fazlası sırf halkın sırtına biner. Geriye kalan vasıtasız vergilerin hemen hemen tamamı da gelirden alınan vergilerden meydana gelir.

Gelirden alınan vergilerin, % 80'ini de GELİR VERGİSİ oluşturur. Bunun da % 70'ini işçi ve memurun ödediği vergiler kapsar. Esnafı, yaban kapitalisti dahil olmasına rağmen, parababalarının payına gelir vergisinin %30'unun düştüğünü kolaylık olsun diye kabul edelim.

Gelirden alınan vergilerin % 10'a yakın bir bölümü **Kurumlar** ve yine % 10'luk bir bölümü de **Gayrımenkul Kıymet Artış Vergisi ve Mali Denge Vergisinden** meydana gelir. Biz bu iki verginin de sırf parababalarından çıktığını varsayalım.

Böylece tüm vergi gelirleri içinde işçi, köylü, memur olmayanların ödedikleri vergilerin tamamını, parababalarının ödediğini varsayıyoruz. Kolaylık olsun ve onların bir kuruş bile vergi vermedikleri daha iyi anlaşılsın diye.

GELİRDEN ALINAN VERGİLERİN BİLEŞİM ORANI
(Milyon TL.)

Cinsi	1977 Bütçe Tahmini	Gelirden Alınan Vergilere %'si
Gelir Vergisi	61.500	% 79
Kurumlar Vergisi	8.000	% 10
Gayrımenkul Kıymet		
Artış Vergisi	700	% 11
Mali Denge Vergisi	7.900	

Yukarıda rakamları yuvarlatılmış olan tabloda Gelirden Alınan Vergilerin dağılımı görülmektedir. Gelir vergisinin parababalarına düşen bölümü yani % 30'u 18,5 milyar liradır. Buna Gelirden alınan vergilerin % 20'sini oluşturan diğer üç vergiyi de eklersek (16 milyar 600 milyon TL.) 35 milyar lira rakamına ulaşır. Gerçekte bu 35 milyarın içinde işçinin, köylünün, esnafın vergileri vardır ama yukarda da belirtildiği gibi yok sayıyoruz.

Parababaları, sözde bir elleriyle 35 milyar lira vergi verir görünürken, diğer elleriyle verdiklerini geri alırlar. Bu, **"Vergi İadesi", "Yatırım İndirimi"** gibi yollarla oluyor. Aşağıdaki tabloda bir avuç parababasının, banka ve şirketin 1977 yılında yine tam 35 milyar vergi iadesi aldığı açıkca görülebilir.

TEŞVİK ÖNLEMLERİYLE VERGİ KAYBI

Yıl	Top. Vergi Gelirleri	Top. Ver. Kay.	İth. Bağ.	Yat. İn.	Ver. İade.	% Oranı (*)
1970	23 mil. lira	1.716	1.376	40	290	% 11
1971	31 " "	4.420	1.988	35	389	% 11,6
1972	39 " "	4.444	3.015	610	719	% 17
1973	52 " "	8.024	4.876	1.495	1.053	% 33
1974	65 " "	12.541	9.716	1.405	920	% 27,5
1975	95 " "	17.883	13.500	2.300	1.383	% 28,1
1976	126 " "	25.568	17.000	4.200	3.118	% 30,5
1977	172 " "	35.050	22.500	7.500	3.550	% 31,4

(*) Kayıpların işletmelerde geçerli vergiye oranı.

Görüldüğü gibi, **parababaları,** görünüşte olsun **bir kuruş bile vergi vermemektedir.** Görünüşte diyoruz, çünkü kapitalist sistem içinde, emekçi halk dışındaki kapitalistlerden vergi almak zaten çok güçtür. Bu noktaya biraz açıklık getirmeye çalışalım.

"(...) Şahsî gelirlerden alınan ve gelir seviyesi arttıkça vergi oranı da yükselen müterakki gelir vergilerinin gelir eşitsizliklerini azaltıcı en etkili araç olduğu birçoklarınca kabul edilir. Gerçekten de batılı ülkelerinde şahsî gelir vergileri öylesine müterakkidir ki, gelirlerinin oldukça yüksek, fakat yine de belirli bir seviyeyi aşan dilimlerinin hemen hemen hepsi vergi olarak alınır. Bu görünüşe inanacak olsaydık kapitalist sistemde fertlerin belli bir seviyeden fazla gelir elde etmelerine müsaade olunmadığını kabul etmemiz gerekirdi. Nitekim kapitalizmin propaganda makinası da müterakki gelir vergilerinin aşırı büyüklükteki ferdi gelirleri tasfiye ettiğini tekrarlar durur.

"Gerçekten burjuvazi müterakki gelir vergilerini emekçi ve tüketici yığınlara devredemez; ama vergi yükünü hafifletmenin başka yollarını bulmuştur. Kanun koyucu bu hususta kendisine yardım eder; bir yandan aşırı müterakki vergi tarifelerini kabul eder; öte yandan da kaçamak kapılarını, sırf burjuvaziye mahsus olmak üzere, aralık tutar. Gerçekten de gelir vergilerinin yükünü hafifletmede kanun koyucunun aralık tuttuğu kapılar sadece burjuvaziye açıktır. (...)

"(...) Bu yollardan en ilkeli vergi kaçakçılığıdır, yani kanunu ihlâl ederek gelirleri eksik beyan etmek veya hiç beyan etmemektir. (...)"

"Kanunu çiğnemeden, fakat boşluklardan yararlanarak, eski bir deyimle hile'i şeriye ile vergiden kaçınmanın yolları ise kapitalist ülkelerde o kadar çok ve çeşitlidir ki, bunlardan pek azını, önemli olan bazılarını örnek olarak vermekle yetineceğiz.

"Kapitalist ekonomide üretken ve verimsiz iktisadî faaliyetlerden başlıcaları şirketler vasıtasıyla yürütülür. Şahsî gelir vergisi şirketlerin fertlere dağıtılan kazançlarından alınır. Dağıtılmayan şirket kârları çok daha düşük oranlı bir vergi olan ve tüketicilere ve emekçilere kısmen yansıtılabilen kurumlar vergisine tabidir. Bu durumda şirketlerin (ve hissedarların) tabiî eğilimi, gelirlerin ancak tüketime ayrılacak seviyede bir kısmını dağıtmak, gerisini şirketin bünyesinde alıkoymaktır. Farklı bir ifadeyle sermayedar sınıfın tasarrufunu banka hesabında değil şirketin bünyesinde tutar; böylece, gelirin tasarruf ettiği kısmı (aynen tüketimden alınan vergilerde olduğu gibi) gelir vergisinden muaf olur. İç tasarrufları artan ve bu yüzden de güçlenen bir şirketin hisse senetlerinin değeri artar. Bu değer artışı, hissedarların tasarruflarını şirket bünyesinde tutmalarının sonucudur ve tasarruf böylece istendiği anda (hisse senedi satılarak) nakde çevrilir. Bu şekilde sağlanan kazanç ya vergiden muaftır; ya da çok düşük oranda vergilenir.

"Gelir vergisi yükünü hafifletmenin bir diğer yolu, vergi kanunlarının aslında burjuvazinin tüketimine dahil olan bir yığın harcamayı cömertçe masraf saymasından ve vergiye tabi tutmamasından doğar. İş münasebetleri çerçevesinde addedilerek iş adamlarının seyahat, lokanta, otel, telefon vs. giderlerinin önemli bir kısmı vergi dışı masraflardan sayılır. (...) Örneğin şirket, yöneticinin emrine bir otomobil tahsis ederek hem yöneticiye vergiden muaf bir tüketim unsuru sağlamış olur; hem de şirket masraflarını otomobilin bedeli kadar artırarak kurumlar vergisine tabi kurum kârını azaltır. Kapitalist şirketler, yöneticilerine bu kabil vergiden muaf (ve şirketin vergi yükümlülüğünü de azaltan) tüketim türleri dağıtmada (bedava tatil programları, lojmanlar, yöneticilerin çocuklarına tahsil bursları gibi) akla hayale gelmedik yenilikler icat etmektedirler." (K. Boratav, "100 Soruda Gelir Dağılımı").

Bu uzun alıntıda anlatılanlarla birlikte, hele yeni vergi yasalarından, vergi reformundan söz edildiği şu günlerde, kapitalizm çerçevesinde kaldıkça kapitalistlerin ve parababalarının doğru dürüst vergilendirilemeyeceği anlaşılmış oluyor. Hele bugünkü Türkiye'de daha önce de gösterildiği gibi bir kuruş bile vergi vermedikleri, zerre kadar bile tavize katlanmayı göze almayıp, en kanlı faşizme zemin hazırladıkları bir ortamda, yeni vergi yasalarının emekçilerin sırtındaki vergi yükünü hiç hafifletmeyeceği; yanlızca daha incelmiş biçimler altında arttıracağı ortadadır.

Böylece bu bölümde, Devlet Bütçesi gelirlerinin % 80'ini oluşturan vergilerin tümünün emekçilerin sırtından çıkarıldığını iyi kötü görmüş olduk.

Devlet Bütçesi gelirleri arasında, Vergiler dışında yer alan bir kalem gelir daha vardır. Buna İç Borçlanma deniyor. Bakalım bu iç borçların, açık bütçelerin yükü kimlerin başına patlıyormuş onları görelim.

Afrika halkları emperyalizme ve yerli gericiliğe başkaldırıyor

Sosyalizmin güçlendiği, uluslararası işçi sınıfı hareketinin geliştiği, halk kurtuluş savaşlarının başarılar elde ettiği, dünyada; bütün gözler Afrika halklarının yiğit mücadelesine dönüyor.

Bütün yer altı, yer üstü zenginlik kaynaklarının Emperyalistlerce yağma edildiği, yerli halkın köle muamelesi gördüğü, emekçi kitlelerin azgınca sömürüldüğü AFRİKA BAŞKALDIRIYOR.

Emperyalist saldırıların, son günlerde alabildiğine yoğunlaştığı Afrika, sosyalist dünyanın, uluslararası işçi sınıfı hareketinin desteğini kazanıyor. Birleşmiş Milletler 22 - 27 Mayıs'ı «Afrika Halklarıyla Dayanışma Haftası» ilân etti.

Son birkaç hafta içinde, emperyalistler, Afrika'da gelişen Kurtuluş ve sosyalizm hareketlerine karşı, sistemli yoğun bir saldırıya geçtiler. Zaire'ye direkt emperyalist müdahalede bulunurlarken, Angola'ya karşı yeni provokasyon denemelerine giriştiler, Etiyopya'da ise bölme, zayıflatma manevralarını sürdürüyorlar. Diğer Çad, Cezayir, Polisario, Mali ve bunlar gibi Afrika ülkelerinde ise saldırılar, kırıma yönelik sürüyor.

İçinde bulunduğu bunalımın gittikçe derinleşmesi, gittikçe kapana sıkışması, Emperyalistleri saldırganlaştırıyor. Saldırdıkça ezilen halklardan gereken cevabı alıyorlar. Vietnam tokadıyla sersemleyen emperyalizmin bu saldırıları, adeta son çırpınışları.

ZAİRE VE EMPERYALİST MÜDAHALE

3 Mayıs 1977 tarihli Sosyalist'te «Zaire'de halen kuzey ve doğuda perçinlenmiş olan halk ayaklanmasının yanısıra güneyde de güçlü bir ayaklanma başlamış bulunmaktadır. Artık Mobutu ve batılı kapitalistler sonlarının gelmiş olduğunu iyiden iyiye hissetmektedirler» denilmişti.

Sözü geçen yazının üzerinden 1 yıl geçmiştir. Zaire halkı ve onun kararlı savaş örgütü FLNC'nin sürdürdüğü mücadele bu yargımızı doğrulamıştır. Gelişen halk kurtuluş hareketi karşısında tutunamayacağını anlayan, emperyalizmin kiralık uşağı Mobutu Fransa, Fas, ABD, Belçika ve Çin'den yardım istemiştir. Mobutu emperyalist ağababalarından yardım isteye dursun KUKC (Kongo Ulusal Kurtuluş Cephesi) etrafında toplanmış bulunan halk, kentleri ele geçirmekte ve Mobutu'nun askerlerine ağır kayıplar verdirmektedir. Mobutu'nun askerlerinden bir kısmı KUKC saflarına geçmeye başlamaktadır. Kendi askerlerine bile güvenemeyecek durumda olan Mobutu'nun yardımına emperyalistler fiilen koştular. Fransız, Belçika ve ABD paraşütçü ve Komando birlikleri havadan Şaba bölgesine indirildiler. Gerekçeleri ise hazır «Beyazları kurtarmak». Emperyalizmin bu fiili saldırısını Birleşmiş Milletler ve Sosyalist ülkeler Dünya Barış Konseyi protesto ederken Brüksel'de, Belçika askerlerinin Şaba'ya indirilişi büyük bir kitle gösterisiyle protesto edildi. Halen çarpışmalar sürüyor. Emperyalizm fiilen saldırıyor, Zaire halkı ne yapıyor? Kahramanca direniyor. Ulusunun kaderini kendi elleriyle tayin ediyorlar.

ANGOLA SWAPO'YLA DAYANIŞIYOR

Emperyalizmin saldırısı tek yönlü değil. Aynı günlerde Emperyalizmin Afrika'daki vurucu gücü sadık uşağı ırkçı Güney Afrika, Angola topraklarına saldırdı. Saldırı SWAPO gerillalarını hedeflemektedir. Angola Savunma Bakanlığı'nın yaptığı açıklamaya göre saldırı Namibya göçmen kamplarına yöneliktir. Irkçı Güney Afrika Namibyalıları ve onların kurtuluş örgütü SWAPO gerillalarını imha etmek istemektedir. Bu saldırıda mazlum halkların dostlarınca protesto edildi. Ve en önemlisi; Angola güçlerinin saldırganlara cevapları, Afrika halklarının dayanışmasının en güzel örneklerinden birisi oldu.

ETİYOPYA DEVRİMİ YENİLEMEZ

Emperyalist güçlerin Afrika Halklarına saldırı halkalarından biri de Etiyopya. Etiyopya Geçici Askerî Yönetim Kurulu Başkanı Mengistu Mariam; Emperyalistlerin Etiyopya devrimini kösteklemek ve ülkenin birliğini, bütünlüğünü parçalamak planlarını sürdürdüklerini belirterek, bunu başarmak için Somali yöneticilerinin genişleme heveslerinden yararlandıklarını ve bu anlamda Emperyalistlerin Somali'ye aktif yardım yaptığını, ayrıca Eritre'deki ayrılıkçı grupları ve ülke içindeki gericiliği teşvik ettiğini söylemiştir.

Etiyopya devrimi bilindiği gibi oturma sancıları çekmektedir. Özellikle ülkede bir Proletarya Partisinin olmayışı, ve askerî yönetimin (GAYK) bütün olumlu girişimlerine rağmen bir türlü gerçekleştirilememesi devrimin içinde bulunduğu en önemli zaaftır.

GAYK (Sosyalist Etiyopya Geçici Askersel Yönetim Konseyi) Daimi Komitesi üyesi Berhana BAYIGH şöyle diyor: «Şu halde Etiyopya devriminin başlıca amaçlarından biri iktidarı halka teslim etmektir. Bunun için de geniş bir ulusal demokratik cephenin yöneticiliğini yapacak Marksist - Leninist bir Proletarya Partisi kurulması zorunludur. Bugün Etiyopya'da faaliyette bulunan Marksist - Leninist 5 devrimci örgüt ve grup vardır: "Etiyopya Sosyalist Hareketi", "Marksist - Leninist Devrim Örgütü", "Devrim Alevi", "Proletarya Birliği", ve "Etiyopya'da Ezilen Yığınların Devrimci Savaşı". Bu örgüt ve gruplar 1977 yılı Haziranın'da, ortak bir "Eylem birliği" program temelinde "Marksist - Leninist örgütlerin birleşmiş cephesi"ni oluşturmuşlardır. Bununla birlikte bu örgütler şimdilik bağımsızlıklarını sürdürüyorlar». («Etiyopya Devriminin Yaşadığı Çetin Günler» bkz. Barış ve Sosyalizm Sorunları Dergisi, sayı Nisan 1978/4, sf. 47).

«Etiyopya Olaylarının Düşündürdükleri» adıyla Sosyalist Gazetesi'nde yer alan bir araştırma yazısının sonu şöyle bitiyordu: «Etiyopya devrimi arayış içinde ve bu devrimin en çok acısını çektiği şey İşçi sınıfının bilimsel teorisiyle silahlanmış yoksul Köylülükle Proletaryanın ittifakını sağlayabilecek, somut bir programı olan bir Proletarya Partisinin yokluğudur.

Ancak yine de Etiyopya'nın yarı sömürge, yarı derebey bir ülke olmaktan kurtulma şansı vardır. Ve bu şans şimdi her zamankinden daha çoktur.» (Sosyalist, sayı 33, 3 Mayıs 1977).

Elimizde fazla veri olmadığı halde olayların gelişiminden bu sonuç çıkarılabilmişti. GAYK daimi üyesi bu değerlendirmeyi doğrulamaktadır.

Etiyopya'da devrime karşı «Demokratik birlik» ve «Ulusal Devrimci Parti» ve bölücü nitelikteki 7 kurtuluş cephesi karşı - devrimci bir mücadele içindedir. Ve Etiyopya'da sendika liderleri, yığın örgütlerinin liderleri karşı - devrimci güçlerce öldürülmektedir.

Etiyopya Devrimini zor günler bekliyor. Ancak; mademki GAYK üyeleri bu zorlukların bilincinde, ne yapmaları gerektiğini biliyorlar: Öyleyse Etiyopya Devrimi yenilemez.

ZEYTİNBURNU PİM SENDİKACILIK ÜZERİNE TOPLANTI DÜZENLEDİ

Zeytinburnu P.İ.M'de Devrimci Sendikacılık üstüne bir seminer düzenlendi. Kalabalık bir işçi kitlesi tarafından izlenen seminerde Devrimci Sendikacılığın prensipleri üstünde duruldu. Sendikalar ve siyaset, sendikal demokrasi, işçi sınıfının birliği konusunda çeşitli sorular yöneltildi. Tartışmalar oldu. İşçilerin birliğinin sağlanması, işçi sınıfının bulunduğu sendikalarda Devrimci Sendikacılık ilkelerini hayata geçirmekle sağlanabilir tesbiti yapıldı. Sendikalara siyasetin sokulmasını yasak eden ne sadece kendi siyasetini dayatan tasviyeciliğe karşı mücadelenin ayrılmazlığını, bezirgân, gangster sendikacılıkla mücadele uğrunda temsilcilik kongre ve tüzük işlerliğinin ve Proletarya Partisi yönlendirmesinin gerekliliği vurgulandı.

27 Mayıs 1960 ve 21 Mayıs 1963

27 Mayıs Politik Devriminin 18., 21 Mayıs başarısız askerî ayaklanmasının 15. yıldönümünde, 21 Mayıs ayaklanmasının önderlerinden Binbaşı Fethi Gürcan'ın savunmasını sunuyoruz. Savunma, ordu gençliğinin vurucu güç olarak harekete geçiş sebeplerini ve bu hareketdeki tarihcil haklılığı vurgulamaktadır. Yine savunma Ordu - Gençliğin sınıf pusulası arayışında da bir göstergedir. Ordu fosillerinin bir avuç tekelci soyguncu yanında saf tutmuş olmalarına karşın, Ordu gençliği bir türlü bu uşaklık ruhunu benimsemiyor. Aylıklı finans - kapital askeri olmaya isyan ediyor. Son 27 Mayıs 1960, 21 Mayıs 1960 ve 12 Mart 1971 olayları bunun en canlı örnekleridir.

«En son Birinci Millî Kurtuluş Savaşında olduğu gibi, 27 Mayıs ihtilâlinde de sosyal sınıfların yönünde, neredeyse bağımsızmışca görüntüler alan bir vurucu güç vardır. Bu Vurucu Güç, "Devleti" ve "Memleketi" koruma ve kurtarma sorumluluğunu duyan Antika Osmanlı "Sünûf-u Devlet"inin (İlmiyye - Seyfiyye - Mülkiyye - Kalemiyye) diye adlandırılmış 4 Devlet sınıflarının Tarihcil ve Sosyal kalıntısıdır. Bu olumluluk, "Kalıntı"dır diye horgörülemez. Zaten hor görene metelik vermez. Pratikte vardır, teoride yerini ister istemez alır.» **(Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Halk Savaşının Planları, s. 193).**

«Vurucu güç: gerici iktidarı, sırası gelince, bir gecede vurup düşürebiliyor. Ondan sonrası öne geçen özgüç'ün niteliğine kalıyor. Bu nitelik karşı - devrimci ise, vurucu gücün devrimciliği amortize edilerek güme gider, nitelik devrimci ise Sosyal Devrim yörüngesine oturabilir.» **(keza, s. 193 - 194).**

21 Mayıs ayaklanması, Vurucu Güç'ün bu niteliğini ortaya koyuşunun başarısız bir örneğidir. Ama tek başına bir örnek değildir. 27 Mayısın bir devamıdır. 27 Mayıs Devriminin amortize edilmesine karşı bir tepkidir.

21 Mayıs ayaklanmasının önderlerinden Binbaşı Fethi Gürcan, 21 Mayıs harekâtının tıpkı 27 Mayıs gibi, varolan iktidarın anayasa - dışı icraatına karşı bir tepki olarak meşruluk taşıdığını, ortadan kaldırmakla suçlandırıldıkları Parlamento'nun Ulusal İradenin tecelli yeri olmadığını anlatmakta, «Türkiye politikasına yön verenler(in) parlamentosu ile, hükümeti ile halka ve gerçek halk hakimiyetine karşı» olduğunu vurgulamaktadır.

Fethi Gürcan'ın savunmasındaki şu sözler Ordu'nun «siyaset yasağı» demagojileri altında nasıl bir avuç parababalarının yolunda ve yönünde kullanıldığını göstermektedir :

«İnönü'nün memleketi hem parlamento, hem de ordu ile birlikte idare ettiğini görmemek için kör olmak lâzımdır.»

21 Mayıs olayından 8 yıl sonra 12 Mart muhtırasının ardından devrimci genç subayların tasviyesi üzerine Dr. Hikmet Kıvılcımlı şunları yazdı :

«Anlaşılıyor işte: Ordu olmasa, en kabadayı Parababaları donlarını bağlayamıyorlar. Demek gerçekte Türkiye Ordu gücüyle yönetiliyor. Demokrasi: 2500 kodamana Ordu zoruyla 35 milyon insanımızı çapul etmek midir? Yoksa, 1,5 milyonu örgütlü işçi olan, 6 milyon İşçi - Köylü üretmen yığınını, yüzbinlerce namuslu asker - sivil Genç ve Aydın ile bir atılışta kaynaştırıp, 35 milyon nüfusu insanca yaşatmak mıdır?» **(Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Türkiye'yi Kim Yönetir, SOSYALİST, sayı 21, 23 Mart 1971). Aynı yazı, Fethi Gürcan'ları Ordu Gençliğinin öncülerini harekete geçiren özlemi ifade ederek son buluyor :**

«Vatan savunmak, Anayasayı kollamak ordunun baş görevi ve hakkı ise, niçin bu hak ve görev biraz da gerçek demokrasi yönünde (yani Halk için, Halkla birlikte ve Halk tarafından) işlemesin?» **(Dr. Hikmet Kıvılcımlı, aynı yazı).**

Ordu gençliğinin bu yoldaki atılımları, Türk Ordusunu Halk Ordusu yapma özlemidir. Ama 27 Mayıs ve sonrasındaki denemeler, bilince çıkamadığı için bu özlemin pratiği kördövüşüne dönmüştür. 21 Mayıs ayaklanmasının öncüsünün aşağıdaki savunması, bu kördövüşü içinde gerçek demokrasi yönünü arayan ordu gençliğinin durumunu açıklıkla tasvir etmektedir.

ANKARA I. NOLU SIKIYÖNETİM MAHKEMESİ SAYIN BAŞKANLIĞINA

SANIK . . . . : Fethi GÜRCAN, Emekli Sv. Bnb.
İSNAT OLUNAN SUÇ . . . . . : T.C. 146/1 maddesi şumülü
SUÇ TARİHİ . . . . : 20 - 21 Mayıs 1963
LAYİHA KONUSU . . . . : Sanık sıfatı ile yazılı savunmamdır.

SAVUNMAM :

20 - 21 Mayıs askerî ayaklanmasına fiilen ve fikren katılmış bir sanık olarak huzura getirilmiş bulunmaktayım. Ben bu harekâta evvelemirde memlekete ve millete hizmet gayesi ile katıldım. Bu fiilimde asla şahsî bir menfaat ve endişem olmamıştır. İnandığım, doğru ve faydalı telakki ettiğim bir işe karıştım. Hareket tarzımız hakkında en adil kararı tarih verecektir. Duruşmaların başladığı günden karar gününe kadar suç telakki edilen fiillerimin hesabını en küçük teferruatına kadar naklettim.

Bana isnat edilen fiilin savunmasını bir başka cepheden yapacağım. Savunmamın diğer kısımlarına avukatlarım temas edeceklerdir.

Biz haklılığımızın savunmasını modern devlet görüşünde bulmaktayız. Bu görüşe göre, devletin bir fonksiyonu ve bu fonksiyonu gerçekleştirmek içinde bir otoritesi vardır. Bu fonksiyonun gayesi halkın mutluluğunu sağlamaktır ve mutluluk sağlandığı müddetçe meşru bir devlet otoritesi var demektir. Yoksa bu otorite gökten inmemiştir. Diğer bir deyimle bir yanda devletin amacı halkın mutluluğunu sağlama öte yandan bu mutluluğu sağlamanın amacı da devlet otoritesidir. Bu itibarla kanunlar ve devlet müesseselerinin verdiği her türlü hukukî emirler özü itibariyle bu amaca karşı olamazlar. Aksi takdirde meşru değildirler.

Siyasî partilerin mevcudiyet sebebi de, ulusal iradenin yönünden saptırılması değil, bilakis halkın gerçek kollektif menfaatlarının aksettirilmesidir. Aksi halde halkın egemenliğinden söz edilemez. Biz haklılığımızı Türkiye'de yukarıda kısaca belirttiğimiz genel prensiplere uyulup uyulmadığına göre iddia edeceğiz ve göstereceğiz ki Türkiye politikasını yönetenler, parlementosu ile ve hükümeti ile halka ve gerçek halk hakimiyetine karşıdırlar. Bizim hareketimizin meşruluğu onların hareketlerinin gayrimeşruluğundan doğmaktadır.

Türkiye'de devlet iradesinin meşru olup olmadığını ortaya koyabilmek için halkın, onun ihtiyaçlarının karşılanıp karşılanmadığını anlamak gerekir. Bunu yurdumuzda sosyal dengenin nisbî de olsa bulunup bulunmadığından çıkarabiliriz.

Çevremize bakalım. Aslında birbirinden müstakil olmayan her alanda ekonomi, politika, eğitim, askerlik, din ve ahlâk dallarından hangisinde büyük çatışmalar yoktur?

Bu sahalarda meselelerin çözümlendiği nisbeten sosyal huzur sağlandığı görülmekte midir? Buradan çıkaracağımız sonuç halk ihtiyaçlarının geniş ölçüde ortaya çıktığı, devletin bunları uzlaştırıcı bir fonksiyon yerine aksine uyuşturucu bir tutumda bulunduğudur.

Devlet otoritesinin meşruluğu, «Halk yararına davranışındadır» demiştik. Yani diğer bir ifade ile otorite devlet davranışlarının ancak halkın gerçek iradesine uyulduğu nisbetinde meşrudur ve halk yararınadır.

Öyleyse bütün mesele gerçek halk iradesinin tecellisidir. Halkın ve toplumun çıkarına ve demokrasiye karşı tutum söz konusu ise yukarıdaki mantığa göre irade saptırılmış yanlış yollara sevkedilmiş demektir.

Acaba Türkiye'de millî irade ulusun ve yurdun çıkarlarına uygun bir şekilde tecelli etmiş midir? Yahut ettirilmiş midir?

Bunun için devlet idaresinin işleyişine önce anayasadan bazı prensipleri tekrarlıyarak sonra da olayları ampirik açıdan ele alarak bakalım.

Türk Halkının kaderi tarih boyunca aldatılmışlığın bir serüvenidir. Tanzimatta hayatı değişmedi. Birinci meşrutiyet onun dışında bir hareketti. İkinci meşrutiyet, çilelerine yeni acılar ekledi bütün bunlardan sonra Kurtuluş Savaşı Türk Milletinin bağımsızlık ve azminin şuurlu şahlanışı ve Atatürk devri, halkın kendi kişiliğini idrake hazırlayış yılları idi. Bunu halkın yeniden aldatılışı olan çok partili devir takibetti.

27 Mayıs sonrasını ise burada konuşuyoruz. Bir mukayeseye geçelim. Hükümet Başkanının adalete baskı addedilebilecek bir sorumsuzluk ve pervasızlıkla en şerefsiz diye adlandırdığı 20 - 21 Mayıs hareketi ile 27 Mayıs hareketini karşılaştıralım. 27 Mayıs Hareketi meşruluğunu, halk iradesinin tecellisine engel olan Anayasa dışı davranışlara karşı oluşundan almaktaydı. Bu hareketin açtığı devrin meşruluğu ise, o engellerin yıkılıp yıkılmadığındadır. 27 Mayıs hareketi aslında belirli bir statükonun tayin ettiği sosyal sisteme karşı mıdır; yoksa o statükoyu kabul edip, sadece o statüko içinde Anayasa dışı hareketlerde bulunduğu kabul edilen bir kaç kişiye mi karşıdır? Eğer statükoya karşı değil ise, millî iradenin gerçekleşmesine sadece birkaç kişinin engel olduğu faraziyesine dayanmaktadır. Bu çok sübjektif, iptidai, ilim dışı ve romantik bir hükümdür. Gerçekte kişilerin hareketleri büyük ölçüde statüko tarafından tayin edilir. Aslında 27 Mayıs öncesinde millî iradeyi saptırdığı sanılan şahısların hareketleri sebep değil neticedir. Şu halde 27 Mayıs ve ondan sonrası, bu gibi şahısların çıkmasına mani olacak değişiklikleri ve devrimleri acaba getirebilmiş midir? Bunlar yapılmadığı müddetçe 27 Mayıs'ı hazırlayan sebepler halen mevcut demektir ve gerçekte halkın iradesinin tecellisine imkân bırakılmamaktadır. O manilerin kalkması kişileri yok etmek ya da ağızlarını tıkamakla değil, zinde kuvvetlerin köklü reform diye oy birliğine vardığı statükoyu değiştirici devrimlerin, reformların yapılmasına bağlıdır. Bu reformlar gerçekleştirilmemiş, yani halkın gerçek iradesi ile devletin tutumu arasında ayniyet kurulamamışsa, 27 Mayıs öncesi için ileri sürülen meşruiyetsizlik iddiaları bugünde temelde aynı değeri taşıyor demektir. Bir diğer ifade ile hadiseleri 27 Mayıs'a götüren ruh bugün de daha yaygın daha şuurlu olarak yaşamaktadır. Biz Anayasa'yı ihlal, ilga, tağyir ve T.B.M.M.'ni iskat ve vazifesini men'e teşebbüs etmekle itham ediliyoruz. Şimdi gerçeği biz anlatalım: Görülecektir ki itham edilmesi gerekenler biz değil, aksine parlamento ve başkanı ile birlikte onun sorumlu hükümetleridir. Anayasaya bir göz atalım. 2.nci maddede söyledim. Türkiye Cumhuriyeti insan haklarına başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan «millî, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.» Buradaki demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti deyimi anayasa gerekçesinde açıklanmaya değer. 27 Mayıs öncesinin sosyal ve ekonomik tasarruflara karşı haykırışını dile getiren 2.nci maddesinin gerekçesini okuyalım :

«Siyasî hayatının demokratik olabilmesi için iktidarın karşısında halkın fikrini, reaksiyonlarını, umumî efkâra açıklayacak, ortaya çıkaracak, kanalize edecek, vasıta ve müesseselerin üzerinde siyasal iktidarların baskısı, vesayeti veya tekelinin olmamasıdır. Bu fasıldaki siyasî haklar önce siyasî iktidarı halkın serbest rızasına, halkın muvafakatına dayanmaktadır. Siyasî haklar, bu suretle kişi hakları bölümünde zikrolunan haklarla birlikte Türkiye'deki siyasî rejimin kaynağını halktan alan bir umumî efkâr rejimi haline getirmektedir. Çağımızın karmaşık sosyal iktisadî dünyası içinde daha fazla hürriyet ise, iktisadî ve sosyal bakımdan zayıf olan kişileri, grupları korumak, bunların maddî ve manevî varlıklarını geliştirme şartlarını hazırlama ve bunlara klasik kişi hak ve hürriyetleri yanında iktisadî ve sosyal haklar tanımakta kabildir. Zamanımızın demokratik devleti bu ödeme sahiptir. Devlet hayatı içinde bu himayenin ve hizmetlerin sağlanmasını bu alandaki engellerin kaldırılmasını istemekte sosyal haktır. Türkiye'de çağdaş bir demokrasinin gerçeklerini yerine getirmek bu yolda yürümek zorundadır. Çünkü tasarı kişinin sadece hürriyeti değil sosyete içinde bir iktisadî ünite olarak varlığını devam ettirmeye hakkı olduğunu kabul etmektedir. Tasarı bu fasılda tanıdığı ve sağladığı iktisadî ve sosyal haklarla sosyal adaleti gerçekleştirme amacını gütmüştür. İnsana israf olunmaktan mani olunacak şartlar içinde görmek hakkı tanınmıştır. Fakat yine zamanımızın bir gereği ve gerçeği olarak iktisaden az gelişmiş memleket olan Türkiye bakımından bir zaruretle karşılaşılmaktadır. Yüz yılların ihmali sonucu gelişmemiş olan sosyal ve iktisadî yapımızı kalkındırma... bu da iktisadî sosyal, kültürel kalkınma yolu ile devlete bir ödev olarak yüklenmiştir. Devlet bu geniş kalkınma politikasını millî tasarrufu arttırmak ve yatırımları toplum yararının gerektirdiği önceliklere yöneltmek sureti ile planlamak zorundadır. Ferdi mülkiyet, özel teşebbüs ve aile gibi esasları toplumsal değeri içinde düzenlemiştir.» Anayasa tasarısının 2.nci maddesinin gerekçesinde Türkiye Cumhuriyetinin vasıfları Dört prensip içerisinde ifade edilmiştir: 1 — Türkiye demokratik bir cumhuriyettir. Halk idaresi ve hak idaresine dayanır. 2 — Türkiye Cumhuriyeti laiktir. 3 — Türkiye Cumhuriyeti hürriyetçidir, insan hak ve hürriyetlerine dayatılır. 4 — Türkiye Cumhuriyeti Sosyal bir devlettir. Sosyal Devlet fertlere yalnız klasik hürriyetleri sağlamakla yetinmeyip aynı zamanda onların insan gibi yaşamaları için maddî ihtiyaçlarını karşılamalarını da vazife edinen bir devlettir.

«Her sınıf halk tabakaları için refah sağlamayı kendisine vazife edinen zamanımızın devleti iktisaden zayıf olan kişileri bilhassa işleri bakımından başkalarına tabi olan işçi ve müstahdemleri her türlü dar gelirlileri ve yoksul kimseleri himaye edecektir. Bu suretle hem insan şahsiyetine hürmet etmek vazifesini yerine getirecek klasik hürriyetlerin gerçeklerle alay eden bir mahiyet almasına mani olacak, hem de geniş halk tabakalarının refaha kavuşması sayesinde toplum hayatı için daha verimli olmaları hedefine de ulaşılacaktır. Gerçekten maddî maliye iktisadî imkânlarından yaşama için zarurı olan gelir kaynaklarından ve o varlıktan mahrum olan halk tabakaları için klasik hürriyetler yalnız kâğıt üstünde kalan parlak fakat boş laflardan başka bir değere sahip olamaz.»

Anayasa gerekçesinin yukarıda sözü geçen birkaç paragrafı ve bunlara göre yazılmış maddelerin modern devletin görevlerini ve aynı zamanda uyması gerektiği kaideleri açık olarak saymıştır.

Peki bu maddeler niçin konmuştur? 27 Mayıs öncesinde klasik hürriyetlerin kifayetsizliği idrak edilmiş ve bunların yanında ayrıca sosyal ve iktisadî hak ve hürriyetlerin de gerçekleştirilmesi zaruretine ve modern devlet kavramına uyabilmek için bu maddeler konulmuştur. Anayasanın gerek gerekçesinde ve gerek kendisinde bu ve benzeri maddelere rastlanabilir. Yeri geldikçe bazılarını sözkonusu edeceğiz.

Şimdi biz eski rejim devrini bir yana bırakıp 27 Mayıs'tan beri fiili rejimin Anayasanın yukarıdaki maddelerinin zaman bahanesi ile savsaklanması, ya da yok sayılması, halkın anlamıyacağı kanısı ile kamu oyuna maksatlı olarak yanlış aksettirilmeye nasıl cür'etle gidildiğini göstermeye çalışalım. Bu bakımdan biz, karşısına getirildiğimiz bu mahkemeyi memleketi temel meseleleri ile birlikte bir Anayasa Mahkemesi ve Anayasayı gerçekte kimin ihlal, tadil veya tağyir ettiğinin anlaşılmasının ve gerçek hükümlülerinin karara bağlanmasının bir mahkemesi olarak görmekteyiz. Sayın Mahkemenin karşısına gelmeleri icabedenlerin şu anda burada bulunanların olmaması icabettiğini isbat edeceğiz.

Bu bakımdan ulusal irade adı altında iradenin tahakkukuna kimin mani olmakla gayrımeşru hale geldiğinin tarihi tesbiti, bu mahkeme huzurunda yapılacaktır. Gerçekten amme efkârı (kamuoyu) ne gibi vasıtalarla saptırılır, aldatılır ya da Avrupa basınında Türkiye hakkında kullanılan bir ifade ile uyutulur. Bunlar yurdun bugünkü ve yarınki yüksek menfaatlarına karşı tutumları ile :

a) Parlamento
b) Partiler
c) Devrimleri ve Atatürk'çü gelişimi kendi menfaatleri karşısında gören menfaat gruplarıdır.

a) PARLAMENTO :

15 Ekim seçimlerinden sonra Anayasanın amir bulunduğu sosyal ve ekonomik engelleri kaldırmak, millî iradenin yollarını açmak ve onu sözden gerçek hale getirmek yerine, ödeneklerini arttırmak çabası içinde teşrii vazifeye başlamıştır. Yine eski borçların tecili hususunda Gürsel'in vetosuna rağmen ısrar edişleri Milletçe esefle takip edilmiştir. Parlamentonun bu tutumu halkın yararına ve iradesine uygun değil, hatta tamamen aykırı idi.

Bunlar gerçekten millî iradenin temsilcileri iseler, Cumhurbaşkanı seçimi ve Hükümetlerin kuruluşunda İnönü'nün başkanlığının cebre varan ısrarla sağlanması gayretleri karşısında, nasıl muvafakat etmişlerdir? Ve bunu nasıl millet temsilciliği ile bağdaştırmışlardır?

Parlamento, Anayasanın emrettiği reformların yapılması ve ilkelerinin gerçekleştirilmesi görevlerini yapmakta Anayasa'nın devrimci ruh ve niteliğinden yoksun kalmıştır. Meclisin devamı, toplanma, çalışma tarzı bu gerçeği ortaya koymaya kâfidir.

Buraya, mevcut sistemin nimetlerinden en çok faydalanmasına rağmen, Başbakanın seviyesiz sözcüsü ve damadının dergisi Akis'in 20 Nisan 1963 tarihli Parlamentoya karşı en ağır ithamlarda bulunan nüshasındaki bir parçayı **sunuyoruz** :

(«Bir gün bu parlamentonun bazı mensupları bir hareket olur da memleket felakete götürülürse, mutlaka demokrasiye sahip çıkmamak suçuyla yargılanmak ve cezaların en ağırına, amma en ağırına maruz bırakılmalıdırlar») diye başlayan yazı şöyle devam etmektedir: («Bu millet vekilleri sıkıştıklarında, "Memlekette demokrasi düşmanları var, Memlekette dikta idaresi var, Memleketi askerî idare eline teslim etmek istiyenler var" diye haykıran Millet vekilleridir. Hiç fütur duymadan, bazılarının yüzleri kızarmadan,...... Halbuki demokrasinin bir numaralı düşmanı kendileridir, ve kendilerine hiç bir müeyyide tatbik etmeyen, o canlarından çok sevdikleri paralarını kesmeyen, o Millet vekilliği sıfatlarını kaldırmayan, görevini ciddiye almayan, görevini yapmayan Başkandır. Başkanlık Divanı idarecileridir. Eğer demokrasinin böyle yürüyeceği, eğer demokrasinin böyle itibar bulacağı bu günkü bir şahsın tarihi omuzları üstünde yükselen binanın, ondan sonra da, böyle ayakta kalacağı hayal ediliyorsa, feci şekilde aldanıldığını Türkiye'nin bütün damlalarının üstüne çıkıp, haykırmak lazımdır. O bina mutlaka onun temelini kemirenlerin başına yıkılacaktır. Türk Milleti ondan kurtulmasını, onu bertaraf edip şimdiki yolda yürümeyi mutlaka bilecektir. Ve bunun usulü, çaresi kabul ettiğimiz Anayasada yazılıdır.

Yazıklar olsun gelmeyenlere, yazıklar olsun en ufak ciddiyetten mahrum bulunanlara, haram olsun kendilerine ve yedi sülalerine. Bu fakir Milletin cebinden aldıkları, bu fakir milletin ahı kendilerini mutlaka kendilerini tutacaktır. Parlamentonun işte bu işlemezliği ve çalışmazlığı yüzündendir ki bu gün dahi gündeminde 180 madde birikmiş bulunmaktadır. Çünkü Parlamento Ulusun ve yurdun bugünkü ve yarınki menfaatları ile ilgili kararlar alacakları yerde kişisel ve küçük çıkarların çözümü peşinde koşan tipteki politikacıların kulisi haline gelmiştir.»)

Parlamentonun ve Partilerin reformlar ve plan hakkındaki tutumları, aldıkları kararları onların kimden yana olduklarının tarihsel belgeleri olarak kalacaktır. Buna sonra temas edeceğiz. Halk adına halk için politik kararların alınacağı Meclisin üstünlüğü Cumhurbaşkanı ve başbakan seçimi, çalışmaz ve işlemez görülen Meclisin sık sık Ordu ile tehdit edilmesi gerçekte Meclise ciddi hiçbir reformcu teklifle gelmemiş olan Hükümetin Meclise karşı kişisel tahakkümü değil de nedir? Bu tehditleri savuranların halk adına haklı olabilmeleri, halka gerçekten yararlı tasarılarla Meclisi çalışmaya zorlamaları halinde bir derece kabul edilebilirdi. Meclisi Ordu ile tehdit edip parlamentoda hakimiyet kurmak çabasında olanlar, aslında kişisel tahakkümleri peşinde koşan demagoglardan başka bir şey değildir.

Bunun bir misalini yine mahut Akis'in 21 Mayıs'tan önceki 27 Nisan 1963 tarihli nüshasındaki «Ordunun temayülü» adlı yazıda bulmak mümkündür.

(İnönü'nün Memleketi hem parlamento hem de orduyla birlikte idare ettiğini görmemek için kör olmak lâzımdır.) Bunun anlamı nedir? Böyle bir durum varsa Anayasaya karşı mıdır, değil midir? İnönü Meclis ve Orduyu nasıl idare eder, ve bu dış basının dahi Başbakanın temsilcisi kabul edilen bu dergide nasıl yazılır?

ÖNCEDEN BUNLARIN CEVABI VERİLMEDEN BİZ BURAYA GETİRİLEMEYİZ YA DA KARŞINIZA ONLARLA BİRLİKTE OTURTULURUZ.

b) PARTİLER

Elbette partiler, demokratik hayatın kaçınılmaz unsurlarıdır. Kaçınılmaz bir husus ta partilerin, oylarını aldıkları kitlenin iradesiyle aynı yönde hareket etmeleridir. Başka bir ifade ile, partilerle, temsil ettiklerini iddia ettikleri halk iradeleri arasında politik hayatın her kademesinde görünen (Parlamento dahil) bir ayniyet bulunmasıdır. Bu ayniyet olmayınca meşruluk kendiliğinden ortada kalmakta, Türkiye'de gördüğümüz ALDATMA VE UYUTMA başlamaktadır. Böylece ulusal irade katledilmektedir.

Hem bu ayniyetten bahsedilip hem de şef hakimiyeti hüküm sürüyorsa (bunun misalini sayın yargıçlar hatırlarlar) halkla parlamento arasında ayniyet nasıl olacaktır? Garip olan, Türkiye'de demokrasiye karşı bulunanların da demokrasiden bahsetmeleridir.

Acaba sayın yargıçlar, böyle bir ayniyetin SOSYAL GRUPLAR İTİBARİYLE TEZAHÜRÜNE İMKÂN VERİLİP, YOL AÇILIP, KAMU OYUNUN ORTAYA ÇIKMASINA VE ONUN EN YÜKSEK SEVİYEDE BİR POLİTİK KARAR HALİNE GELMESİNE, 1946'dan 1960'a kadarki dönemi bir yana, 27 Mayıs'tan zamanımıza kadar aldatılmadan çalışıldığına kani midirler?

Bu aldatmanın tezahürleri değişiktir. Biz aşağıda, daha önce bahsettiğimiz ayniyetin tezahürüne yol vermeyen kurumlardan ve davranışlardan söz edeceğiz.

c) DEVRİMLERİ VE HALKÇILIĞI KENDİ ÇIKARLARI KARŞISINDA GÖREN POLİTİK, EKONOMİK VE SOSYAL MENFAAT GRUPLARI :

Biz bahis konusu sosyal grupları, doğrudan doğruya ortaya koymayacağız. Yanlız şu soruyu soracağız : Anayasanın klasik hürriyetleri yanında ulusal iradenin tecellisi için adeta emrettiği sosyal ve ekonomik hakların, halk tarafından elde edilmesini sağlıyacak zinde kuvvetlerin temel reformlar dediği reformlara kimler engel olmaktadır? Toprak reformu, vergi, eğitim reformu ve diğer reformlar aleyhinde çalışanlar kimlerdir? Bunların kimler olduğu hakkında Türk halk oyunda, bu arada sayın yargıçlarda inancın tam olduğunda şüphemiz yoktur. Bir çok çevrelerce ısrarla propagandası yapılmasına rağmen uyutucu, aldatıcı, vaad edip unutturmağa çalışan C.H.P.'nin yöneticileri bu gruplara dahildir.

OLUMLU BİR TOPRAK REFORMU, HEM SOSYAL ADALETİ VE ONUNLA BİRLİKTE HEM DE EN AZINDAN BÜYÜK FAKAT AÇ VE ÇIPLAK ANADOLU HALKINI BESLEYECEK ÖLÇÜDE İSTİHSAL ARTIŞINI SAĞLIYACAK TOPRAK REFORMU NEREDE?

Kaderine bırakılmış Anadolu'da küçük topraklar büsbütün küçülürken, ekonomik bir istihsal ünitesi olmaktan çıkarken, büyük toprakların daha da büyüdüğünü görüyoruz. Nüfusu gittikçe artan Anadolu'nun halkının huzurundan söz etmek, sayın yargıçlar güç değil midir? Hele yaşamak, barınmak imkânından gittikçe mahrum kalan bu halk kitlelerinin büyük şehirlere akarak, hemen de yarısına yakın kısmını kaplayan GECEKONDU İNŞAATININ DURDURULMASINI, YASAKLANMASINI İSTİYEN YÖNETİCİ ZİHNİYET, TÜRKİYE'NİN DAVALARINI ANLAMANIN ÖTESİNDE OLANLARIN ZİHNİYETİDİR. BU GÜNKÜ TUTUMLA GECEKONDULARIN ARTMASININ KAÇINILMAZLIĞINI ANLAMIYANLARI VE ONLARIN GETİRDİĞİ PROBLEM KARŞISINDA ANLAYIŞSIZ OLANLARI, ÖZELLİKLE BU GİBİ KONULARA DERİNDEN BAKANLARI TARİH ÖNÜNDE İTHAM EDENLERİ TARİH ÖNÜNDE EN BÜYÜK VATAN HAİNİ OLARAK GÖSTERİYORUZ. Çünkü inanıyoruz ki temel reformlar, bu ve diğer konuların önüne geçtiği takdirde meselelerimiz çözülecektir. Daha açık bir ifade ile netice yerine sebeble uğraşıldığı takdirde çözülecektir.

Anayasanın sosyal devlet prensibini, sosyal adalet ilkesinde buluyoruz. Daha doğrusu bu ilkenin geri kalmış bir memleket olduğumuz için, sosyal adalet için kalkınmak prensibinde kristalleştiğini görüyoruz. Zaten Anayasaya dayanarak hazırlanmış bulunan plan, hedef ve stratejisinin gözüyle sosyal adalet içerisinde kalkınmadır. Oysa planın gerektirdiği amme hizmetlerini ve kalkınmayı sağlayacak olan vergiler GENİŞ FAKİR HALK KİTLESİNE YÜKLENMİŞTİR.

Son kanunlarla tenkitlere cevap vermek amacıyla vergileme alanına sokulan tarım gelirlerinden alınan vergilerin hasılatı kırk elli milyon liradır. Bunun alınabileceği de şüphelidir. Bu şüpheyi ishar eden Tarım Bakanı Mehmet İzmen'dir. Oysa zaten öbür gruplara vergi yükü esasen ağır bulunan devlet memurlarına yüzde onbeşlik zamdan alınacağı kesin vergi 100 milyon liradır. Yanlız bu misal dahi parlamentonun ve onun sorumlusu bulunan hükümetin zihniyetini ve kimleri koruduğunu, sosyal adalet ilkesiyle nasıl alay ettiğini gösterir. O ilke yeni Anayasanın millî iradenin tecellisinde klasik hürriyetlerin yetersizliği sebebile ortaya çıkardığı sosyal devlet prensibinin ifadesinden başka bir şey değildir.

Şimdi Anayasanın bazı maddelerinden söz edelim :

«Madde 61 — Herkes kamu giderlerini karşılamak üzere malî gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür.»

Yanlız bu madde bile açıkca göstermektedir ki, Parlamento ve hükümet Anayasaya karşı tutumdadır.

Başka bir madde :

«Madde 129 — İktisadî, sosyal ve kültürel kalkınma plana bağlanır. Kalkınma bu plana göre gerçekleştirilir. Devlet planlama teşkilâtının kuruluş ve görevleri planın hazırlanmasında, yürürlüğe konmasında, uygulanmasında, değiştirilmesinde gözetilecek esaslar ve bütünlüğünü bozacak değişikliklerin önlenmesini sağlayacak tedbirler, özel kanunla düzenlenir.»

Gerçekte ise plandaki kamu harcamalarına yeterli kaynak bulmak için baş vurulan tedbir, plan hedef ve stratejisindeki genel amaçla çatışmaktadır. Söz konusu tedbirlerle bir yana atılan sosyal adalet şeklen ve çevreyi uyutmak için plan hedef ve stratejisinde muhafaza edilmiştir. Öyleyse plan araç ve hedefleri arasında kesilen irtibat ile planın bütünlüğü açıkca bozulmuştur.

Türkiye'de inceleme yapan Amerikalı profesörün (prof. Enos'un) de Anayasa'ya aykırı tedbirler dediği bu tasarruflar kimin için ve yoksul Türk halkının hangi grubunun yararına yapılmıştır? Bizim anlıyacağımıza göre, kendi çıkarları için Anayasayı hukukî yollarla değiştirmeğe lüzum görmeksizin, fiilen çiğneyenler kimlerdir? Onların gücünün kaynağı nereden gelmektedir? Veya bu amaçla hangi güçleri alet olarak kulanmaktadırlar? Yerli plan uzmanlarının istifalarının, hele planın hazırlanmasına başkanlık eden Dünyaca tanınmış prof. Tinbergen'in fiili münasebetinin kesilmesi sebebi nedir? Ulusal irade adına oynanan oyun burada da sırıtmaktadır. Özünden veya Anayasa'dan kopmuş bir plan sadece demagogların propaganda aleti olabilir.

Ekonomik ve sosyal münasebetler bakımından parlamentonun ve onun sorumlu hükümetinin, Türk ulusunun bağımsızlığı bir yana, Uluslararası hukuka dahi aykırı olan kromit olayındaki tutumu hayrete şayandır. Olay, neden uzatıldığını bilmediğimiz sebeble bir davanın konusu iken yerli bir firmanın bir Amerikan firmasına olan borcuna ait bir anlaşmazlığı, mahkemelerde halletmek yerine parlamentoda karar aldırıp ödemeyi, zaten adil vergileme altında bulunmayan halka yüklemesi, utanılacak bir olay değil de nedir? Bu şirketin avukatının eski bir C.H.P. İstanbul İl Başkanı oluşu POLİTİKA ve EKONOMİK MENFAATLARIN İŞBİRLİĞİNİ iyi açıklar. Biz bu tablo hakkında sadece bir soru soracağız. Ve onunla yetineceğiz. AMERİKALILARIN YARDIM YAPTIKLARI MEMLEKETLERDEN ÖZEL ALACAKLARINI TAHSİL EDEBİLMEK İÇİN ÇIKARDIKLARI BİR KANUNA DAYANARAK YAPILMIŞ BİR AMERİKAN TALEBİ KARŞISINDA TÜRK HÜKÜMETİNİN BİR İTİRAZI OLMUŞ MUDUR? Olay sırasında bazı şikâyetlere karşılık böyle bir tutum açıklanmadığına göre itiraz yok sayıyoruz. VE İDDİA EDİYORUZ Kİ KAPİTÜLASYONLARIN EKONOMİK VE POLİTİK SONUÇ OLARAK MİLLÎ BAĞIMSIZLIĞIMIZI VE HAYSİYETİMİZİ NASIL DARBELEDİĞİNİ BİLEN BİZLER, BUGÜN BURADA BU YÖNETCİLERİN NEREDEN NEREYE GELDİKLERİNİ BÜYÜK ÜZÜNTÜ İLE GÖRDÜK.

BÜTÜN BUNLARIN ALTINDA NÜFUZ TİCARETİ, SOYGUNLAR, AKRABA KAYIRMALARI YATMAKTA ve EKONOMİK, POLİTİK MÜNASEBETLERİ İLE, BASINIYLA, DİĞER MÜESSESELERİ İLE HALKIN GERÇEK İRADESİNİN DIŞINDA HATTA KARŞISINDA KALINMAKTADIR. **ŞİMDİ SORUYORUZ :**

Bu şartlar altında 27 Mayıs öncesi statükoyu koruma, hatta restore etmek rolünde olan Başbakanla, Parlamento, büyük halktan yana mı, yoksa onun karşısında mı? Halkın ve yurdun gerçek çıkarının gerçekleşmesine kimler engel olmaktadır? Kimler o engel olanların savunucusudurlar?

POLİTİKASI BÖYLE, EKONOMİK TUTUMU BÖYLE OLAN BİR YÖNETİCİLER KADROSUNUN TÜRK YURDUNA ARMAĞANI SADECE SOSYAL DENGESİZLİK VE HUZURSUZLUK OLACAKTIR. Bu huzursuzluğun ulusal güvenliğe ve savunmaya nasıl zaaf ve kötülükler getireceği açık değil midir? Soruyoruz: BU DENGESİZLİK VE HUZURSUZLUK

(Devamı 4. Sayfada)

Bir «Anti - Emperyalizm» hikâyesi, yahut Amerikan ambargosu

1974 yazından beri ne zaman bir sıkışıklık olduysa hep önümüze AMBARGO pilavı sürülür oldu. TRT'nin birinci dereceden muhabirleri, «Hür Basın»ın en görmüş geçirmiş, usta gazetecileri, Amerikan Kongresinden hangi senatör «Türk düşmanı», hangisi «Rum asıllı», «Yunan Lobisi»ne kadar «güçlü» «ABD Başkanı ambargonun kalkması için ne kadar çaba sarfetti» v.d. bir sürü konuda bizleri hep «aydınlatıp» durdular. Sağolsunlar!

Biz de böylece ne işsizliğimizin (açlığımızın) farkına vardık, ne altı delik pabucumuzun yahut pantolonumuzun. Hergün birer - ikişer, sonraları üçer - beşer, bazan otuzar - kırkar katledilişimiz bile bu kadar mesele olmadı. Sağolsun «Hür Basın»ımız!

Bu ambargo denen kuş neydi ki? Ortaçağın softaları söz gelimi depremin izahını «Deprem **niçin** olur? Allahü teâlâ hazretleri gazaba gelerek kullarını cezalandırmak ister onun **için**». Gecenin izahını «Güneş **niçin** batar? Karanlık olsun da iyi uyuyalım diye» v.b. şekillerde yaparlardı. O kadar biliyorlardı diyelim.

Şimdiki çağdaş softalarımız parababalarımız onların «gözü - kulağı - sesi» politikacıları, basını da AMBARGOYU şöyle izah eder :

«Ambargo niçin kalkmıyor? Amerikan kongresini Yunan Lobisi kandırmış, "Türk düşmanları" birleşmişler, aleyhimizde propaganda yaptırıyorlar onun için.»

Bu izahtan sonra ne denir? «Kahpe Yunan!»

İşte emperyalizmin ve cinayetlerinin gizlenişi, halkın kandırılıp kışkırtılışının metodu kısaca budur.

AMBARGOYA NEREDEN GELİNDİ?

1974 yazında bağımsız, bloksuz Kıbrıs Cumhuriyeti'nde ABD emperyalizminin tezgâhladığı Sampson darbesi provokasyonundan sonra, Ada Türkiye'ye işgal ettirildi. O zamanın Başbakanı Ecevit bu işgale «Barış Harekâtı» adını taktığı gibi, bu işgali Amerika'ya rağmen yapmış gibi görünmeyi bilinçsiz yığınlar önünde başardı.

ABD emperyalizmi Sampson provokasyonu taşı ile şu kuşları vuruyordu :

Birinci Kuş : Bağımsız ve ABD'nin çıkarlarının açık bir aleti olmayan Kıbrıs Cumhuriyeti parçalanarak iki NATO üyesi devlete, dolayısıyla NATO'nun elebaşısı olarak ABD'ye Akdeniz'in ortasında ve Orta - Doğu'nun en kritik noktasında «batmayan bir uçak gemisi»ne sahip olma olanağı doğdu.

İkinci Kuş : Yunanistan'da çatırdamaya başlayan faşist cuntanın devrimle yıkılışı yerine gerici Karamanlis rejiminin geçirilmesi, Türkiye'de CHP - MSP koalisyonunun bunalıma düşürülerek gerici - faşist MC nin iş başına getirilmesi oldu.

Ama öte yandan emperyalizmin savaş makinesi NATO'nun Güney - Doğu kanadından Yunanistan kopuverdi. Türkiye'ye silah ambargosu kondu. Böyleyken bile keskin **«anti - emperyalist»** Ecevit, «Yunanistan'ın NATO'da bıraktığı **boşluğu** biz dolduruz» diyebilmişti.

Şimdi yine Ecevit'in keskin «anti - emperyalizm» nutukları kulaklarımızı çın çın çınlatıyor. Fakat bu nutuklara «ulusal burjuvazi»nin UDC müttefiğinden başka kimler inanıyor bilmiyoruz.

Bugün özellikle Yunanistan'daki anti - emperyalist bilinci köreltmek, Yunanistan'ın ulusal bağımsızlık kavgasını önlemekte. Yunanistan ve Türkiye'den yeni tavizler koparmak için ABD silah ambargosu sürüyor ve bu gidişle daha da sürecektir. Karamanlis'e «Bakın Amerika Türklere karşı bizi tutuyor» dedirterek Yunanistan'ın yeniden NATO'nun askercil kanadına döndürülmesini sağlama olanağı verilmek istenmektedir.

Ecevit'in ambargo uygulamasına karşı kabadayılığının sebepleri nelerdir?

Birincisini NATO Savunma Bakanları toplantısında Hasan Esat Işık çok açık olarak söylüyor :

«Bugün içinde bulunduğumuz koşullar (70 sente muhtaç oluşumuz demek istiyor) acil ihtiyaçlarımız dışında uzun vadeli planlar yapmamızı engelliyor..»

«Türkiye'nin silah - gereç yerine NATO müttefiklerinin **Türk ekonomisine katkıda bulunacak** girişimlerini» istiyor.

Açıkçası «silah alacak paramız kalmadı» önce bizim sırtımızı yerden kaldırın bir sonra binersiniz denmek isteniyor. Ambargo kalksa bile silah alacak para yok!

İkincisi : Türkiye «kamuoyunda, aşırı bir allerji yaratan gangster yapılı Amerikan emperyalizmi yerine «(Yunker - Banker - Asker) yapılı Prusya ağalığının Kayzer bıyıklı Alman emperyalizmi»nin Ecevit'in özellikle «geleneksel dostu» oluşudur.

Amerikan emperyalizminin ekonomik boşluğunu olduğu gibi askercil boşluğunu da Alman emperyalizminin Leopar tankları, denizaltılar ve benzerleriyle doldurması Ecevit'i böyle «anti - emperyalist» konuşturabilmektedir.

Ecevit'in bu «anti - emperyalist» maskesini hayat yüzünden düşürecektir.

Kürt halkının «isyan»ı söylentileri niyedir?

Son günlerde gerek burjuva gazetelerinde ve gerekse CIA sosyalistlerinin yayın organlarında sık sık "Doğu'da bir Kürt ayaklanması"ndan bahsediliyor. Yabancı gazeteler Malatya'daki olayları: "Türkiye'de bir Kürt isyanı" olarak nitelendiriyor. Sık sık bakanlar, yetkililer bu konudaki görüşlerini açıkca belirtiyor.

Şu gerçek ortadadır ki, Türk ve Kürt halkları büyük bir devrimci uyanış içindedir. Geniş kitleler ezilmişliğin, sömürülmüşlüğün farkındadır. Boykotlar, işçi grevleri, gençlik hareketleri alabildiğine artıyor. Tüm bunlar bir yana hakim sınıflar bu gelişmelerden oldukça korkmaktadır. Yeri geldiğince MİT, CIA, Kontr - Gerillayla el ele verip ezilen halk kitleleri ve özellikle çifte sömürü altındaki Kürt halkı üzerinde yeni yeni oyunlar tezgâhlamaktan geri kalmıyorlar. Son Malatya ve Muş olayları da bunun en yakın kanıtıdır. 17 Nisan'da Muş'ta meydana gelen ve bir kişinin ölmesiyle sonuçlanan olaydan sonra Muş ve Bitlis çevresindeki köylerde büyük bir aramaya girişilmiş. Köyler didik didik aranmış. Av tüfeklerine kadar alınıp götürülmüştür. Bunun yanı sıra köylülere de büyük baskı ve zulüm yapılmaktan da kaçınılmamıştır.

Türkiye Devrimcilerinin dağınıklığından, örgütsüzlüğünden ve kariyerizm hırsından faydalanan bir avuç finans - kapital, tefeci - bezirgân çetesi; MİT, CIA ve Kontr - Gerillayla birlikte, "Ayaklanma", "İsyan" söylentileriyle emekçi halk üzerinde kanlı bir oyun mu tezgâhlanmak istiyor? Veya bunalım içinde, işsizlik ve pahalılık cehenneminde inim inim inleyen Türkiye halklarının büyük sorunları belirli bir noktaya derive edilmek mi isteniyor?..

Yaşasın Halk Cephesi!
Kahrolsun Sömürgecilik!..

Bir grup Sosyalist okuru
BİTLİS

Hükümet Odalar Birliği kongresindeydi

Hükümetin beş bakanla katıldığı Odalar Birliği Kongresi, geçtiğimiz günlerde yapıldı.

Odalar Birliği, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği'nin birleştiği, finans - kapitalin en üst düzeyde bir örgütü. Kısacası, Türkiye halkını soyup - soğana çeviren bir avuç finans - kapitalistin domuz topu olduğu bir kuruluş.

Hükümet bu kongreye olağanüstü ilgi gösterdi. Başbakan Bülent Ecevit kongreye yolladığı mesajda: «döviz darboğazının açılması yolunda, hükümetçe şimdiden ileri adımlar atılmıştır» diyerek, finans - kapitalistlere «müjde»yi verdi. Böylece, finans - kapitalistlerin kendisinden beklediği görevi yerine getirmeye çalıştığını belirtmiş oldu. Ecevit bu müjdeye karşılık, vergi tasarısını desteklemeleri için finans - kapitalistlerden yardım istemeyi de ihmal etmedi.

Kongreye katılan başbakan yardımcısı Feyzioğlu: «İktidar olarak biz her türlü diyaloğa açığız. Muhalefetten aynı şeyi bekliyoruz» diyor. Bu sözlerin altında ne yatıyor? Feyzioğlu, açıkca, eski ortakları MC partileriyle ilişkilerimizi sıklaştırmalıyız diyor. Keza, işverenlerin en üst düzeyde örgütü olan Odalar Birliği'ni de bu diyalog ve ilişki içinde görüyor. İlişkilerimizi sıklaştırırsak, halkı soyup yoksullaştırmada daha başarılı ve etkili olabiliriz demek istiyor.

Kongreye bir başbakan yardımcısı ile dört bakanın katılması ve işverenlere yaranma yarışı içinde olmalarının en ilginç örneğini, İçişleri Bakanı İ. Özaydınlı veriyor. Özaydınlı, işverenlerin sıkıştırıp, hesap sorması karşısında, onların önünde günah çıkarırcasına, 1 Mayıs üzerine gerici partilerin demagojilerine uygun olarak: «mitingde Atatürk'ün resminin ve Türk bayrağının bulunmayışını nefretle karşıladığını» belirtiyor. Bu günah çıkarma karşısında en çok MHP'li Oktay Güner tezahüratta bulunuyor ve: «İçişleri Bakanının 1 Mayıs'la ilgili sözlerini memnuniyetle karşıladığını» söylüyor. Oktay Güner bununla da kalmayıp, POL - DER'in kapatılması için İçişleri Bakanından teminat istiyor. Hükümet o yola, POL - DER'in kapatılması yoluna çoktan girmiş bile, ama ülkedeki demokratik güçlerin tepkisi ile bu işi kolaylıkla halledemiyor. MHP'nin bu yolda açıktan istek ve desteği, önümüzdeki günlerde, hükümetin POL - DER'e karşı tavrını daha belirginleştirecektir.

Finans - kapitalin 11 bakanı ile içerden kuşattığı Ecevit hükümeti Odalar Kongresi ile, finans - kapitalle haşir - neşir olmayı arttırıyor. Hükümet, demokratik kuruluşların kongrelerine ilgisiz kalırken, işverenlerin kongresine beş bakanıyla birlikte katılarak, finans - kapitalistlerin dostluk ve yardımına ne denli muhtaç olduğunu bir kez daha göstermiş oluyor.

———ooOoo———

DERİ - İŞ kolundan haberler

(Baştarafı 6. Sayfada)

sarılan Maocular ise, içinde bulunulan koşullara dikkat etmediklerini, sorumsuzluklarını ve maceracılıklarını bir kere daha gösterdiler.

Daha sonra da sarı merkezin ekmeğine yağ süren karşı - devrimci tavırlarını gösterip, şube yönetimine saldırdı durdular. Boşa gayret. İşçiler Kazlı'da sarı sendika zincirini kırma mücadelesini sürdürecekler. Siyasî mücadelede, sosyalizm yolunda yeni yeni liderler yetiştirecekler bilgi ve bilinçlerini geliştirecekler, bu uğurda mücadele ederken düştükleri hataları da özeleştiri silahıyla düzeltip yollarında yürüyecekler.

● Kazlı Çeşme'de Yasef Pinhos Tutkal Sanayii'nde toplu sözleşme görüşmeleri sonuçlanmış işçiler ücretlerine zam ve bazı sosyal haklar kazanmışlardır.

● İŞ CİNAYETİ : Kazlı Çeşme'de Süleyman Sepiciler işyerinde kaveleta (deri sıkan alet) makinasına bir işçi kolunu kaptırdı. Bu, binlerce «iş kazası» içinden bir olaycık (!) İş güvenliği, v.b. sorunları yaratan ve azıttıran kapitalist düzen ortadan kalkmadıkça bu iş cinayetleri her geçen gün çoğalacaktır.

Kazanın oluşu başlı başına bir dertken, sonrası daha beter bir dert oluyor. İş gücünü yitirmiş böyle işçilerin tazminat almaları günler alıyor. Önlerine hukukun binbir barajı çıkıyor. Kimi işçiler, ne sigortalı, ne sendikalı onlar için büsbütün felâket başlıyor. Sömürü zinciri kırılmadıkça bu cinayetler sona ermeyecek. Sosyalizmde de olmaz mı kaza? Olur elbet ama, devede kulak ve bizim gibi ülkelerdeki sebeplerden dolayı meydana gelmez. Hem **asgarî** ücrete talim edeceksin, hem de **azamî dikkat** göstereceksin.

● Kazlı Deri Lüx'te, Kazlı Deri - İş'e bağlı 15 işçi işten çıkarıldı. Bir kısım işçiye de mecburî izin verildi. Buna gerekçe olarak ta iş krizi gösteriliyor. Oysa bal gibi yalan söyleniyor. Son yapılan toplu sözleşmeye tahammül edilemiyor. İşçilerin bazı sosyal haklar kazanmaları işverenlerin kârına dokunuyor. Zaten Kazlıçeşme bölgesinde son yapılan sözleşme ile ilgili işverenler, böyle topluca işten çıkarmalara sık sık başvurup toplu sözleşmeyi etkisiz hale getirmek istiyorlar.

BASIN - İŞ kolundan haberler

(Baştarafı 6. Sayfada)

furyasının hergün halkımızı dayanılmaz bunalıma sürüklediği, ücretlerin yarısının deve-lüasyon ve vergi kanunları ile cebe girmeden uçup gittiği bir sırada Devletin teklifleri gülünçtür. Lakin işverenin uyuşmazlık çıkarması şaşırtıcı değil. Ecevit 9 Mayıs'ta düzenlediği basın toplantısında açık açık söyledi: «Kamu kesimindeki toplu sözleşmelerde **ücret arttırımına sınır konulacak»** ilave etti. Bazı sendikalar toplu sözleşme masasına yüzde ikiyüz, üçyüz gelir artışı istekleriyle oturuyormuş. «Toplusözleşme düzeni çığrından çıkacak düzeye gelmektedir. Bu alışkanlıktan sürratle kurtulmak zorunda»ymışız.

DMO de bir kamu kuruluşudur. Ne istemekteler DMO işçileri? Bir bakalım :

Eğitim için biraz daha fazla zaman, birinci yıl için yirmi lira zam. İşveren ise 11 lira olur diyor.

İşçilerin bu istekleri (insanca yaşamaya yetmesine imkân olmayan) mi toplusözleşme düzenini alt üst eder? Paranın değerini işçilerin kararı düşürmedi, işçiler değil bu pahalılığı icat eden, onlar değil işsizliğin sorumlusu.

Neyse... Bu demeçleri vermeniz iyi oluyor Sayın Ecevit! Dişine değiyorsunuz işçi sınıfının. Daha 5 ay olmadı koalisyonunuz başa geçeli, MC aracılığı ile yaptırıldığında tepkileri büyük olacak uygulamaları parababaları size yaptırıyorlar. Ücretleri dondurdunuz, paranın değerini düşürdünüz, vergi kanunlarını sırtımıza yüklediniz... Gösterdiniz kimin umudu olmadığınızı. İşçiler bunu hızla kavrıyor. Umudun yanlızca kendisinde ve kendi düşüncesi olan sosyalizmde olduğunu siz demeçler verdikçe uygulamalarınızı sürdürdükçe kavrıyor.

27 Mayıs 1960 ve

(Baştarafı 3. Sayfada)

ARTMAKTA MIDIR? AĞIRLAŞMAKTA MIDIR? BUNLARI GİDERECEK, GERÇEK TEDBİRLERİ ALMAK YERİNE SONUÇLARLA UĞRAŞAN KADRO VATAN İHANETİNİN İÇİNDE MİDİR, DEĞİL MİDİR? Anadolu'nun ve büyük şehirlerin yoksul halkı millî savunmaya, millî bağımsızlığa ne derecede hizmet edebilirler. Burada efsaneleri, devrini tamamlamış sloganları ve tükenmiş kişileri bir yana bırakıp gerçeğe inmenin yeri ve tarihi zamanıdır. İŞTE BİZ ULUSAL İRADENİN GERÇEKTEN TECELLİSİ İÇİN ONA ENGEL OLAN POLİTİK, EKONOMİK VE SOSYAL MÜNASBETLERİ ULUSUN ÇOĞUNLUĞU LEHİNE ORTADAN KALDIRMAK İSTİYORDUK.

BU MÜNASEBET YARIN MUTLAKA KOPARILACAKTIR. BU KOPARMAYI KİMLERİN ARACILIĞIYLA YAPACAKTIK? KAFASIYLA YENİ NESİL ATATÜRK'ÜN CUMHURİYETİ EMANET ETTİĞİ, ASLINDA HALKIN MUTLULUĞUNU SAĞLAMAYI TAVSİYE ETTİĞİ GENÇLİK İLE YAPACAKTIK. DAHA DOĞRUSU ONLAR YAPACAKTI. BU ŞÜPHESİZ DAR ANLAMIYLA GENÇLİK DEĞİL, YURDUN HER YANINDA, HER KESİMİNDE DÜŞÜNCESİYLE VE YAPICILIĞIYLA DEVRİMCİ OLAN ZİNDE GÜÇTÜR.

Yukarıda özünü meşruiyete dayanan savunmamız hafifletici sebepler bulma çabasını ifade etmez. Onlar haklılığımız, daha doğrusu meşruluğumuzun kısa ifadeleridir. Bu sebeple tarihi mahkemeden, tarihi beraat kararını istiyoruz. Fakat asıl beraatı tarihin hükmüne bırakıyoruz. Siz de mutlaka değişip değişecek gerçek ulusal irade egemenliğinin hakim olacağı Türkiye tarihinde yerinizi vereceğiniz kararla belli etmiş olacaksınız.

Emekli Süvari Binbaşı
FETHİ GÜRCAN

Devletçiliğimiz:

«TARAFSIZ DEVLET» DEMAGOJİSİ

Son günlerde özellikle hükümet yetkililerinin ve finans - kapitalistlerin ağzından «Devlet» düşmez oldu.

Milliyet'in başyazarı A. İpekçi «özel sektör temsilcilerinin» İzmir Çeşme otelinde ekonomimizin sorunlarını görüştükten sonra, denize karşı yazdıkları ortak bildirideki **«herşeyi devletten bekleme»** tavırlarını eleştirip, şöyle diyor: **«Özel kesim ileri gelenleri son bildirilerinde olduğu gibi herşeyi başkalarından ve özellikle devletten beklemektedir.» «Özel kesimin her şeyi devletten beklemesi, devletin kendilerine her türlü kolaylığı sağlamasını istemesi, haklı bir tutum sayılamaz.»** Bu eleştiri iki soruyu akla getirir :

1 — Niye özel sektör herşeyi devletten bekler?

2 — Niye A. İpekçi bunu eleştirir?

Önce: gerçekten özel sektör veya devlete sözünü geçirdiğine göre, finans - kapitalistler herşeyi devletten mi bekliyorlar? A. İpekçi'nin bu eleştirisine TÜSİAD (İşadamları Derneği) Başkanı F. Berker şöyle cevap veriyor :

«Ülkede yatırım ve üretim için gerekli güven ve koşulların sağlanması ve sürdürülmesi, örneğin gönüllü tasarrufların teşviki ve yatırımlara yönlendirilmesi, yatırım ve üretimi teşvik edecek bürokratik yapının düzenlenmesi, enflasyonun önlenmesi, iç ve dış fiyatlar arasındaki farkı giderecek kur politikasının izlenmesi hükümetlerin görev ve sorumluluk alanına giren konulardır.»

A. İpekçi haklı görünüyor. En büyük parababalarından F. Berker adeta Devlet herşeyi pişirip önüne koysun demektedir. Ne yapılacakmış: Devlet halkı «gönüllü tasarrufa» çağıracak, yani Ahmed'in, Mehmet'in üç beş birikmişini toplayıp finans - kapitale kredi yapacak, eline hazır, zahmetsiz geçen bu kredi ile finans - kapitalistimiz ne isterse onu vurabilecektir. Sonra, paramızın değeri tekerlendiğinde yurt içindeki fiyatlarla yurt dışındaki fiyatlar arasındaki farkı, devlet; devalüasyon ile halkın sırtından çıkarıp finans - kapitalistlerimize sunacaktır. Cennet gibi memleket.

Bu neden böyledir? Türkiye'de işler baştan bozuktur. Kurtuluş Savaşı ile «Batılılaşma» yoluna çıkarken iki talihsizliğimiz vardı. **İçerde,** kapitalist gelişimi sağlayacak modern sermaye ve dolayısıyla girişkin kapitalist yoktu. Tersine ömrü AL - SATla geçen parazit, asalak tefeci - bezirgân sermaye aşırıca gelişkindi. Bu asalak otu bütün toprağın verimliliğini kurutuyordu. **Dışarda:** Batı, artık kapitalizmin serbest rekabetçi, yaratıcı, girişkin dönemini aşmış tekeller çağına adımını atmıştı. İşte böyle bir ortamda kapitalizmi kurmağa kalkışınca ortaya ne çıktı? Devlet fideliğinde kapitalist yetiştirilmeğe çıkıldı. O zaman da **«Devlet baba kapitalist ağalara hiç yoktan ve hazırdan para kazanmaları için paralar ve imkânlar vermekle, kapitalistlerimizdeki GİRİŞKENLİK ruhunun kökünc kibrit suyu dökmüştür. Ve milletin başına girişkenliklerini yitirmiş, hazır yeyici, vurguncu bir derebeği artığı yapma kapitalist sınıf türemiştir. Bütün felaketlerimizin temeli de burada başlamıştır.»**

İşte girişkinlik ruhları en az elli yıl önce ölmüş kapitulistlerimiz, doğduklarından beri **«sümbül bebek tohumu gibi pamuklar içine sarıp»** sarmalandıklarından herşeyi devletten beklerler. Onlar devletçiliğimizin kapitalist fideliğinde yetişmiş nadide bitkileridir.

Pekâlâ İpekçi bu durumu neden eleştirir? Çünkü, artık asalak finans - kapitalin vurgunlarından Türkiye'de ikide bir buhran patlak vermekte, dış borçlar boyumuzu aşmakta, fiyatlar aya yolianmaktadır. Bu ise finans - kapital düzenini ikide bir sallanıp ta yıkılmağa yüz tutmuş köhne bir eve çevirmiştir. Finans - kapitalin uyanık akıl hocası «aklınızı başınıza toplayın biraz girişkenlik yapın, yoksa batıyoruz» demeğe getiriyor. Bu, ölü gözünden yaş beklemekse de, onların başka çaresi de yoktur. Bu bir avuç asalak vurguncu zaten ölüm halindedir.

TARAFSIZ DEVLET

Durum böyleyken, bir bakıyoruz aynı gazetenin ikinci sayfasında Selçuk Yaşar (Yaşar Holding'ten) bir yazısında şu talepte bulunuyor: «Demokratik rejimlerde devlet tarafsızdır.» Ve şöyle şikâyet ediyor: «Akıllı ve tarafsız bir devlet yönetimini kurmayı başaramamış bir Türkiye.»

Demokrasilerde sınıflar vardır. Ve bu sınıflardan kimi alt, kimileri de üst (egemen) dir. Devlet te üst egemen sınıfın baskı aracıdır. Onun için **tarafdır, egemenin aracıdır.** Bu kadar açık. Karışık olan finans - kapitalist Yaşar Holding'in tarafsız devlet istemisidir. Çünkü bizde «tarafsız bir devlet yönetimi» başarılamamışsa da tarafsız bir **görüntü** sağlanmıştır. 1920 lerden beri «sınıfsız, imtiyazsız bir toplumuz» dedik, durduk. Sınıfsız bir toplumda devletin pek işi olmasa da bizde bu demagoji devletin sınıflar üstü görünmesine yaradı. Devlet **herkesin** «devlet babası»ydı. Bu görüntü Osmanlılıktan gelen «devletçi» geleneğin bir sonucu olmuş ve böyle görünüş finans - kapital, tefeci - bezirgân asalaklarına da uygun düşmüştür. Kendi bir avuç azlıklarını böylece en mükemmel biçimde gizleyebileceklerdir.

Durum böyleyken finans - kapitalistimiz, **devletinden** vazgeçmeyeceğine göre, ne istiyor? Cevaptan önce CHP yanlısı Tartışma dergisindeki bir anketten bahsedelim: İstanbul'un yakın köylerinden birisinde yapılan bir araştırmada sorulan sorulardan birisi de **«Anarşinin sorumlusu»**dur. Köyün anket sonucu ise şöyledir: «Yöneticiler % 36, sağcılar % 6, solcular % 6, öğrenciler % 28, işçiler % 0, diğer % 20».

Vatandaş sezgisi ile anarşinin, yani zulmün, terörün sorumlusu olarak «yöneticileri» görüyor. Devlet demeğe dili varmamış. Ama kaba görüntü ikisi aynıdır. Kendisini yönetenleri sorumlu tutarak vatandaş, Devletin **taraf** olduğu gerçeğini kavradığını ilan etmektedir. Yani sınıf savaşı hızlandıkça, hele MC gibi cinayet çeteleri «yönetici» oldukça Devletin tarafsızlığı demagojisi iflas edecektir. Ve bunu iyi kavrayan finans - kapital CHP koalisyonunu kurarken «Devletin itibarını kurtarmqk» şiarını attı. Ne oldu? Şimdi Ecevit koalisyonuna rağmen, her karar parababalarından yana alındıkça, bütün bu yaldızlı demagojiler birer birer dökülmektedir.

O zaman Yaşar Holding'in telâşı anlaşılır. Tarafsız devletten kasdı, bir avuç azınlık olarak, elinde devlet silahı ile yakalanı vermek yerine, devletin eskisi gibi tarafsız görüntüsüne (kamuflaj) kavuşturulmasını istemektedir. Aksi takdirde bütün tılsım bozulacak, halkın, bu cehennem düzeninin işleyişini kavrayışı **artacak,** ve bundan aldığı güçle gerçek düşmana yönelecektir.

Sonuç olarak, Holdinglerin devletle ilgili telaşları bize, onların devletinin artık tehlikede olduğunu anlatır.

Yine binbir sis perdesi ile örütlmeye çalışılan bu gerçekliğin yüz kat daha fazla anarşiyle açıklanması gerçekliğini anlatır.

Faşistler iktidar provası

(Baştarafı 1. Sayfada)

ların yükselen tepkisini, devrimci kabarışını, çok daha kanlı ve zorba metotlarla bastırmak, faşist diktatörlüğünü kurmak için parababaları binbir provokasyon düzenliyor. Böylece talan - sömürü - zulüm düzenini; açlık - sefalet - ölüm cehennemini bir süre daha olsun yaşatabilmenin hesabını yapıyor. Yedekte tuttuğu halk düşmanı, vatan satıcısı MC partilerini, vatan - millet kurtarıcısı arslanlar pozunda, CHP'den umudu kesilen, şaşkına döndürülen geri bilinçli emekçi kitleleri toparlamak ve CHP'yi daha da köşeye sıkıştırmak için meydanlara sürüyor.

FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜN NAL SESLERİ

Faşist MC partileri Ankara, Kayseri ve Samsun'da yaptıkları faşist diktatörlük provalarını, 27 Mayıs Devrimi arifesinde İstanbul ve Erzurum'da yaptı. Bunları 29 Mayıs'ta Konya'da, 3 Haziran'da İzmir'de, 6 Haziran'da Esnaf Derneklerini kullanarak 67 ilde yapılacaklar izleyecek. Onları da başkaları.

Yıllardır bu saf ve yiğit halka açlık - sefalet - zulümden başka şey vermeyenler şimdi, utanmazca, zam, zulüm, işkenceyi protesto ediyorlar.

·Kurtuluş savaşını arkadan hançerlemek için her yolu deneyenler, Amerika veya İngilize Manda yapmak için kan-ter dökenler, bu güzelim vatanı parsel parsel satanlar, emperyalizme üs - sömürge yapanlar, uluslararası parababalarına açık pazar haline getirenler, kan revan içinde kazandığımız bağımsızlığımızı ayaklar altına alanlar, bağımsızlığımızın simgesi Bayrağa saygı mitingleri düzenliyorlar.

Mustafa Kemal'e ölüm fermanları düzenleyen, attığı her olumlu adımı baltalayan, sağlığında parçalayamadıkları kafasını, portre ve heykellerine saldırarak yapanlar, Mustafa Kemal adını ağızlarından düşürmüyorlar.

İşçilere en basit örgütlenme hakkını yasak edenler, yüzlerce şehit verilerek kazanılmış sendika hakkını dahi her fırsatta geri almaya çalışanlar, işçiyi işsizliğe, açlığa mahkûm eden lokavtı anayasal hak diye savunanlar, yaşayabilmek için direnen işçilere polis, jandarma ve faşist milislerle saldıranlar, 1 Mayıs'ı onlarca yıl yasaklayanlar, yasaklamaya gücü yetmeyince yüzbinlerce işçinin üzerine makinalı tüfeklerle ölüm kusanlar, İŞÇİLERİN haklarından dem vuruyorlar.

Yıllardır en basit toprak reformunu yapmayıp milyonlarca köylüyü 1 karış toprağa hasret, tefeci - bezirgâna kul, ağaya köle yapanlar, bir yumruk ekmek için köyünü - karısını - çocuğunu bırakıp gurbetçi yapanlar, köyü susuz, yolsuz, okulsuz bırakanlar KÖYLÜLERİN haklarından dem vuruyorlar.

Hergün her köşe başında birer birer, onar onar katlettikleri, yüzbinlercesini işsiz, okulsuz, öğrencisini yurtsuz, parasız; işçisini, çırak ve kalfanın ortaçağ usulleri ile sömüren patronların insafına terk edenler, köydekini; ağanın, tefecinin ayak işlerinde, angaryasında koşturanlar, öncü gençlere idam sehpaları kuranlar, işkencehanelerde, zindanlarda ölüme terk edenler GENÇLERİN haklarından dem vuruyorlar.

Kubilay'ın kafasını baltayla doğratanlar, Köy Enstitülerini kapatanlar, komünist diye taşlatıp katlettirenler, bir senede 3 - 5 defa sürenler, işlerine son verenler, sendikal haklarını elinden alanlar ÖĞRETMEN haklarından dem vuruyorlar.

Toptancı bezirgâna kul edip, çocuklarının nafaka parasını dahi çıkarmaktan aciz hale getirdikleri ve hergün yüzlercesinin dükkâncığını başına yıktıkları ESNAFLAR'ın haklarından dem vuruyorlar.

MC'ciler halkın ne kadar kutsal ve temiz duygu ve inancı varsa, tümünü faşist demagojilerine alet edip, halkla alay ediyorlar.

Yine söyleyelim CHP'nin ihanetleri MC'cileri aklamayacaktır. CHP de sizler gibi parababalarına kulluğunu ispatlamıştır. Sizler gibi parababaları rahat etsin diye bu halka zam - vergi - pahalılığı reva görmüştür. İşçilerin ücretlerine göz dikmiş, muhalefetteyken ağzından düşürmediği toprak reformunu hasır altı etmiş, öğretmenlerin, memurların, sendikal haklarını bırakın, derneklerini bile yasaklamaya başlamıştır. Öğrencileri katleden, öğrenim özgürlüğü ve can güvenliğini yok eden faşist örgütlerin üzerine bir iki gösteriş ve sözden öte gidememiştir. Çıkardığı çıraklık ve kalfalık kanunu ile çırak ve kalfaların insafsızca sömürülmesini katmerlendirmiş, kanuna bağlamıştır. Pahalılık ve vurgunla mücadele adına küçük esnafa savaş açmıştır.

MC'ciler CHP'nin günahlarını da kullanarak tüm yurt sathında yaptıkları provokasyonlar, gösteri ve mitinglerle faşist iktidar provaları yapıyorlar.

Finans - kapital, tefeci - bezirgânlığın yurt sathında giriştiği faşist taaruzu durdurmak, kutsal II. Kurtuluş Savaşımızı başarmak İşçi - Köylü - Gençlik - Ordu'nun tüm sosyalist ve demokratların üstündeki ölü toprağını atmasıyla, bu hayacısızca akına karşı gövdesini siper etmesiyle mümkün olacaktır. Eğer geç kalınmak istenmiyorsa, eğer HALK ve VATANA ihanet edilmek istenmiyorsa an geçirilmeksizin davranılmalıdır. Zira; «Türkiye tarihinin en ağır bunalımında bir yol ayrımındadır. Ya faşizmin üst yapısı altında emperyalistlere açık pazar olacak, ya halkın girişim, örgüt ve kontrolüne dayanan gerçek bir demokraside gerçek bağımsızlığı ve sanayileşmeyi sağlayacaktır.» (Vatan Partisi Olağanüstü II. Kongresi Kararları Gerekçesi'nden).

«Milli birlik»e karşı sosyalist birlik

(Baştarafı 1. Sayfada)

kiye'de karışıklık olabilir» Çünkü zamdan ve vergiden bunalan insanlarımız, «yeter» diyebilir. İşte böyle bir gidiş karşısında Finans-kapital epeydir attığı parolasını ısrarla yineliyor: «İki büyük siyasal parti aralarında anlaş»malıdırlar. «Böyle bir işbirliğini 'eşyanın tabiatına aykırı' bulanlar çıkabilir. Ancak bu, konunun ciddiyetini hafife almaktır.» (Yaşar Holding, Milliyet)

Demirel-İnönü-Bayar 1970'lerde *«elele»* verdiklerinde, devrimciler aynı işi yapamadıklarından, ancak 12 Mart zindanlarında yanyana gelebildiler. Şimdi eğer *«konunun ciddiyetini hafife»* almıyorsak *«Millî Birlik»* karşısında *Sosyalist Birliği* kurmalıyız.

Bunun için şart, CHP'nin etkisinden kurtulmaktır. Ecevit'in bütün misyonu sosyalistleri amortize edip *dağınık* tutmaktır. Ancak o zaman halk muhalefeti yönsüz kalabilecektir. İçişleri Bakanı bile verdiği raporda «sol 50 fraksiyona ayrılmış ve aşırı dağınık, sağ bu kadar parçalı değil» diyor. Şimdi yapılacak iş «Kanlı Faşizmle, Anti-Demokratik Finans-Kapital diktatörlüğü ile her araçtan yararlanıp savaşmak en birinci *ilke(prensip)*... Şu anda, ondan önemli yakıcı ilke (prensip) olabilirmiş gibi: Türkiye için uydurma «İlke-Tilke» havlayışlarıyla iki kişiyi biraraya gelemez kılıyorlar.»

Şmdi bütün *«ilke»*ler bir kenara. Adım adım nefes borularımızı tıkayan her yeni baskı tedbirine, tezgahlanan kanlı faşizme karşı Birlik olmak en *«önemli ilke»*dir. Bunun önüne getirilecek her *«ilke»*, finans-kapital değirmenine su taşır. Parababaları bir kısım solun elini kolunu Ecevit ile bağlarken, bir kısmını da *«silâhlı eyleme* (!)» kıştırtarak, kendi bütün manevra kabiliyetiyle güçlerini toplayıp cephe örgütlüyor.

Biz ne yapıyoruz?

Hantal, beceriksiz ve dağınık halimizle finans-kapitalin en kıvrak manevralarına öfkeyle bakıp hınçlanıyoruz. Bu yetmez. Eğer iş'e; birliği kurmaya, kalkışmazsak «Millî Birliğin» ağzına çerez oluruz.

Gidiş açık. Ecevit parababaları için ülke ülke gezinip kredi, silâh dilenirken, yıpranıyor. Öte yanda Almanya'da ağababası Faşist parti Başkanı Strauss'u ziyaretinden sonra, Türkiye'de Demirel'le sıkı fıkı mitinglere başlayan Türkeş, yeni koalisyona karşı iktidar talimleri yapıyor. 1 Mayıs'ın rövanşını oyunuyorlar. Ülkeyi Amerikan bayrakları ile donatanlar, hayasızca «bayrağımın altında» miting yapıyorlar.

Olayların bu hızına biz sosyalistler yavaş kalyoruz. CHP'nin afyonlamasından, gücümüz var mı ürkekliğinden kurtulup saflaşmalıyız.

Halkın yükselen nefretini yönlendirebilmek, faşizm tezgahlarını bozabilmek için şimdi *ilk adım* sosyalistlerin birleşerek bir Blok kurmalarıdır.

POL-DER 7. Olağan kongresi yapıldı

(Baştarafı 1. Sayfada)

si verilmiyorsa belirtilen hususlar suç teşkil ediyor anlamına gelir. Böylelikle kimlerin, kimler hakkında güvenlik belgesi düzenleyeceği ve devletin kimler tarafından yönlendirildiği görülmez mi? Acaba faşistler hakkında da güvenlik belgesi verilmez deniliyor mu? Oysa ki yasalarımız faşizmi yasaklayan maddelerle doludur. Bunun yorum ve takdirini sizlere bırakıyorum. Şuna da işaret etmek isterim, günümüz Başbakanı bile komünistlikle itham edilmiştir.» diyen Polat, polisin de toplumun bir parçası olduğunu söyleyerek, «Toplumda oluşan bunalım ve patlamalar polise de sıçrayacak ve polis içinde de kendini gösterecektir, elbette. Diyalektik gereğidir, bu» deyip, bütün yurtsever ve demokratları POL - DER'in kapatılmasına karşı mücadeleye çağırarak sözlerini tamamlamıştır.

Kongrenin en önemli bölümü olan konukların konuşması gündemi, POL - DER'den başlayan demokratik örgütlerin kapatılma girişimlerine karşı bir protesto niteliğini taşımıştır.

Bu gündem maddesinde özellikle CHP milletvekillerinin ayrıca SDP Başkanı M. Ali Aybar'ın ve bazı dernek başkanlarının da işlediği konu şu oldu: «POL - DER kapatılamaz ama eğer kapatılırsa, sizler yok mu olacaksınız? Yeniden doğarsınız.»

Elbette POL - DER'in kapatılmasına karşı çıkmak bir olumluluk olsa da «eğer kapatılırsa, yeniden doğarsınız» denerek kapatılma ihtimaline karşı üyelerin tepkisi düşürülmek, hafifletilmek isteniyordu. Mesele POL - DER'in yeniden doğup doğmayacağında değil, bu avutma olur, konu kapatılmaması için en kararlı mücadeleyi verebilmektedir. Ayrıca yeniden doğup doğmayacağı bir kenara, kapatmanın politik anlamı, devrimci derneklerin tasfiyesine önemli bir adım olmasındadır. Bu da faşist gidişe önemli adım olacaktır.

«Tekrar kuruluruz» rehaveti ile mücadele sürdürülemez. POL - DER'liler bunun bilincinde davranıyorlar, davranacaklardır.

Konuklar konuşmasında V. P. adına konuşan M. Özler, Türkiye'deki gidişi özetledikten sonra POL - DER olayını şöyle yorumladı:

«POL - DER neden başa alındı? Bizde devlet sınıflar üstü gibi gösterilmeye çalışılmış ve hep her mahallede bir milyoner yetiştirmek için uğraşmış ve milyonerlerin devleti olmuştur. Devlet ordusu, polisi, adliye avadanlığı daha binbir araç gereciyle fakir halkın sırtında milyonerlerin egemenliğini sürdürmüştür. Fakat ne görülüyor, parababalarının hiçbir zaman güvenle bakamadıkları devrimci gelenekli ordunun yanında bir de pek güvendiği polis teşkilâtı içinde zamma, işsizliğe ve düzenin gidişine hoşnutsuzluk var. Çevirip başımızı Türkiye'nin dışına bakalım: Çok özendiğimiz batıda parababalarının devletinin en son teknikli ordusunda ve en modern araç gereçle donatılmış polis teşkilâtlarında böyle şeyler görünmez. Orada ordu hep parababalarından yana davranır, polis halkın karşısına çıkarılır. Çünkü batının parababaları bu koca cihazları ayrıcalıklı olarak en iyi bir biçimde besler ve eğitir. Kendi bütün dünyayı sömürdüğünden, kendine en iyi hizmet edecek ordu ve polisi besleyecek zenginliğe sahiptir. O para gücü ve binbir eğitimle pek çok halk çocuğunu yerinden koparıp kendi kolluk kuvveti haline getirebilir.

Bizim parababaları ise uluslararası parababalarının sofra artıklarıyla geçindiklerinden böyle kafadan yoksullaştırılmış köleler besleyemez. Buna nakti yetmez, onun için yettiği kadar yapar.

Nasıl parababalarının devleti ilerici hakimlere söz geçiremeyince bunun yerine tepeden güdümlü DGM'leri geçirdilerse, şimdi halka karşı çıkaramadıkları ilerici demokrat polisleri kafadan yoksunlaştırıp, dağınık tutabilmek için POL - DER'e el atıyorlar.

Türkiye'de buhran öyle derinleşmektedir ki hiç umulmadık kesimlerde etkisini göstermekte ve yayılmaktadır.

İşte parababaları en büyük ve güçlü silahları olan devletin avadanlıklarındaki çatlaklardan ürkmekte rahatsız olmaktadırlar. Hoşnutsuzluk bütün halk kesimleri içinde artarken bir de devlet kuvvetleri içindeki bu seslere devletin sahipleri katlanamazlar.

Tarafsızlık yaftaları altında gizlenerek de olsa POL - DER'e el uzatılması yeni koalisyonun parababalarından yana politikasını örtemeyecektir.

Tüm demokrat ilerici güçler birleşmelidir. Bize en çok gerekli olan güçlerimizin birliğidir. Ecevit koalisyonunun her gün gerçek yüzü ortaya çıkarken eğer bütün ilericiler, demokratlar, sosyalistler birleşemez, bir blokta kenetlenemezsek parababaları bizleri tarafsızlık, yansızlık eldivenleriyle tek tek yutacaktır.

Sayın delegeler,

Netice olarak, halkın her kesiminde artan hoşnutsuzluğu ve bu hoşnutsuzluğu güce döndürebilecek örgütleri sindirmek ve çeşitli yollarla tasfiye etmek parababalarının bu buhran ortasında tek çıkar yoludur. Şimdilik bu Ecevit misyonu ile yerine getirilmektedir. O yetmemeğe başladığında faşizm yedekte tutulmakta, beslenip hazırlanmaktadır. Üstelik Ülkü Ocakları da beraat ederek aklanmıştır. İşte bütün halk örgütlerinin tasfiyesinin gündemde olduğu bu günlerde devlet güçleri arasında olduğundan dolayı POL - DER özellikle önde yer almaktadır. Bu zorlu günlerde, POL - DER'in sürdürdüğü varlık mücadelesinde V. P. olarak yanınızda olduğumuzu ilan eder, başarılar dilerim.» demiştir.

Pek çok konuğun konuştuğu kongre demokratik güçlerin dayanışmasına önemli örneklerden birisidir. Her konuk, teşkilâtı adına POL - DER'i kapatma girişimini protesto etmiş ve güçlerin birliğini savunmuştur.

Önümüzdeki günler bu sözlerin fiile geçirileceği günler olmalıdır. Sosyalist gazetesi olarak POL - DER'e yeni çalışma döneminde başarılar dileriz.

İşçi sınıfının haklarını

(Baştarafı 1. Sayfada)

İşçi sınıfımızın biricik meşru nefis müdafaası yolu böylece kapatılmak isteniyor.

Mümkün mü?

İşçi sınıfımızın kazanılmış haklarına yöneltilen bu saldırı, ancak işçi sınıfının örgütlü, birleşik mücadelesi ile geriletilebilir. Bunun için işçi sendikalarını bu canalıcı sorunda birleştirmek, birlikte davranışa itmek gereklidir. Eğer canalıcı sorun sendikacılara havale edilir, onların insiyatifine bırakılırsa hiçbir şey elde edilemez. En son referandum - irade beyanı konularında en **«devrimci»** sendikalarımızın, sendikacılarımızın tutumunu gördük. Devrimcilik iddiasındaki sendikacılar, eğer tabandaki işçilerin, onları harekete geçiren devrimci sosyalist örgütlerin, akımların baskısını hissetmezlerse, grev hakkının üstü örtülü biçimde yokedilmesine karşı mücadele vermiyeceklerdir. Kimi açık açık hükümetten yana çıkacak, bu anti - demokratik girişimi haklı göstermeye çalışacak; bunun için «devrimci» gerekçeler ileri sürecek.. Kimiyse kayıkçı döğüşü biçiminde muhalefet yapacak, sahte döğüş verecek.

Şimdiden AP'li gangster sendikacıların keskin muhalif tavırları dile geldi. İşçi sınıfına şirin görünmek için en keskin lafları söylemekten çekinmiyorlar.

Eğer sosyalistler, demokratlar CHP hükümetinin bu anti - demokratik teşebbüsünün vehametini kavramazlar, bu teşebbüse karşı tüm sosyalistlerin, demokratların ortak mücadelesini acil görev olarak kabul etmezlerse, AP'li gangster sendikacılar ve diğer siyaset bezirgânları işçi sınıfının hoşnutsuzluğunu, tepkisini kullanmayı, yanlış yönlere sevketmeyi başarabileceklerdir. İşçi sınıfımız, sosyalistleri, ilericileri, demokratları CHP hükümetinin anti - demokratik uygulamalarının ortağı olarak görecekler, CHP'den soğurken ilericilikten, sosyalistlikten de uzaklaşacaklardır. Halkın gönlündeki CHP - Ecevit «umut»u, Sosyalizmden, gerçek demokrasiden umutsuzluğa dönüşecektir. Finans - kapitalin CHP'ye uygulattığı «kestaneleri ateşten çıkartma» politikası finans - kapitali en çok sevindirecek sonucuna ulaşmış olacaktır.

Sosyalistler, en azından, son hükümetin bir finans - kapital operasyonu sonucu kurulduğunun bilincinde olanlar, bu acil sorunda birlikte davranabilmelidirler. Bu birlikte davranıştan işçi sınıfımızın, demokrasi mücadelesinin kazanacağı çok şey vardır.

Çağ açan olay

(Baştarafı 1. Sayfada)

ğini ve geçmişini bugünkü kavgayla birleştirme» konusunda yaptığı çalışmalarla genç devrimci kuşağa engin bir hazine bırakmıştır. Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın geniş tarih araştırmaları içinde bir tanesi özellikle İstanbul'un Fethi ile ilgilidir. 1953 yılında Fetih'in 500. yıldönümünde yayınlanan bu kitapçık İstanbul'un fethini tarihî maddeci açıdan incelemekte ve onu **«Yalnız Türklerin değil, bütün dünyanın kutlayabileceği, kutlamakta haklı, —hatta bir dereceye kadar, insan olarak— vazifeli sayılabileceği büyük Tarihsel Devrimlerden biri»** olarak nitelemektedir.

«İstanbul'un fethi bir dinin öteki dine karşı zaferi değil, ilerlemenin gerilemeye karşı zaferidir. Din, kadim savaşlar için başta gelen bir bayraktır. Ama sade bir bayrak... (...) Din gayretleri tezatlı tarih hengamelerini güden derin maddî kanunların satıhta yüzen sembolik ifadelerden biridir. (...)

«İstanbul'un Fethi, tarih yolu üstüne kâbus gibi çökmüş bir cesedin (Bizans engelinin) kaldırılması, Bizans çöküntüleriyle tıkanmış medeniyet yollarının —yalnız müslümanlara, yalnız Türklere değil— tekmil insanlığa yeniden açılmasıdır.» (Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Fetih ve Medeniyet, s. 3).

Dr. Hikmet Kıvılcımlı bu eserinde İstanbul'un fethinin müslümanlarla, müslüman olmayanların işbirliği ile de gerçekleştirildiğine işaret eder. Çünkü Fetih, Bizans'ta kördüğüm olmuş, derebeğileşmiş toprak ilişkilerinin kesilip atılması demektir. Yerine kurulacak Dirlik düzeni sadece müslümanlar için değil, Hıristiyan halk için de kurtuluş kapısı olmuştur.

Gericiliğin İstanbul'un Fethi'ne düşkünlüğü boşuna değildir. Gericilik zengin deneyleri ile emekçi halkın neyi niçin benimsediğini bilir. Geçmişe duyulan özlem, sebepsiz değildir. Dr. Hikmet Kıvılcımlı bir başka tarih etüdünde «Osmanlı Tarihinin Maddesi»nde bu konuda şunları söylüyor :

«Bugün hâlâ Türkiye'nin dağdaki, çöldeki yalınayak köylüleri İslâmlığa bunun için canla başla bağlıdırlar. Atalarımıza karşı duyulan sevgi, saygı da bu kaynaktan fışkırır. Hatta, çok "ilerici"nin yadırgayıp anlamadığı şey: Köylü ve Halkımızın Padişahları tutması, Tanzimattan sonraki en soysuzlaşmış müstebit padişah zamanında bile çıkarılan Toprak Kanunu'nda dahi, Miri Toprak denilen Kamu Mülkü yerlerin bir türlü şu veya bu kişilere Özel Mülk diye verilmemiş bulunmasından ileri gelir.»

Bizans'ın derebeğileşmiş toprak ilişkilerini ortadan kaldıracak Fetih'in kumandanı tarihin determinizmi ile Bizans'ın derebeğilerinden önce Osmanlı'nın derebeğilerine yöneldi. Bizans'ın Hıristiyan tekfurlarını temizlemeden önce, tefeci - bezirgân soygunlu «Müslüman» toprak ağalarının kökünü kazıdı. O sayede İstanbul'u fethetti; Fatih oldu.

Fetih, elbette sadece bir toprak davasının halledilişi değildi. Aynı zamanda Fetih'le **«Boğazlar, Uzak ve Yakın Doğu ile Tuna ve Akdeniz ticaretine engelsiz ve şartsız kayıtsız —hatta sonraları kapitülasyonlar şeklinde soysuzlaşacak derecede— serbestlikle açıldı. Yani, İstanbul'un Fethi, Dünya ticareti için bütün mantıkî neticeleri verdi.»** (Dr. Hikmet Kıvılcımlı, a.g.e., s. 23).

«Fetih ve Medeniyet» broşürünün şu son cümleleri İstanbul'un fethinin Batı Medeniyetinin doğuşunu determine eden evrenselliğini şöyle vurguladı :

«İstanbul'un Fethi, o zamanki Cihan ticaretinin en kat'i düğüm noktasını çözmekle yeni bir imparatorluk meydana getirerek müsbet neticesini verdi. Fethin menfi tesirleri ise Batıda Cihan ticaretine umulmadık ve beklenmedik yollar aranması ve bulunmasını zarurileştirdi. İstanbul'un Fethi Batı ticaretine hem en büyük darbeyi vurdu, hem en büyük inkişafı verdi.» (a.g.e., s. 31).

İşte böylesine çok yönlü ve evrensel değeri olan, ilerici karakterde bir tarihi olay, gericiliğe demagoji malzemesi oluyor; gericiliği halkın gözünde sevimli kılacak tarzda kullanılıyor, o yolda değerlendiriliyor. «Milletin tarih derinliklerinden kalma gelenek göreneklerinden yararlanmak» sadece gericiliğin işi oluyor.

Sosyalist kadrolar, Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın muazzam teorik mirası üzerindeki susuş komplosunu kırarak, İstanbul'un Fethi gibi daha nice tarihî olayın anısını ve anlamını değerlendirmeli, gericiliğin önemli bir silahı bu yolla elinden alınmalıdır.

İŞÇİ ÜCRETLERİNİN SINIRLANDIRILMASI

(Baştarafı 1. Sayfada)

Yıllık ortalama fiyat artışlarının % 50 - 60 olduğunu resmî rakamlarla Ecevit'in Maliye Bakanı Müezzinoğlu açıklamıştır. Yine kendilerinin açıkladığına göre «bu yılın (1978) Nisan ayı sonu fiyatları 1977 yılının ortalama fiyatlarına göre % 50 artış sağlamıştır.» Ve bu artışların en azından yakın zamanda durdurulabileceğine hükümet çevreleri dahil hiç kimse inanmamaktadır. «Halkçı» Ecevit, iktidar oluşundan bu yana yerli yabancı parababalarının istedikleri ekonomik tedbirleri MC partilerine taş çıkartırcasına uygulamış; devalüasyon para oyunu denen el çabukluğu marifet hokkabazlığı ile halkın cebindeki 100 liranın 40 lirası çalınmış, 100 lira bir anda 60 lira değerine inivermiştir. Tüm temel mallara % 200 varan zamlar yapılmıştır. Vurguncu bezirgânın keyfince yaptıkları da cabası. Bu devalüasyon zam fırtınası içinde 1 kg. beyaz peynir 80, kaşar 120; et 110, zeytin 80, 100 gram çay 14 - 20, en ucuzundan bir ayakkabı 350 - 400, en adisinden bir elbise 2000 - 2500 lira olmuştur. Ve hergün fiyatlar artış göstermektedir.

Bu pahalılık cehenneminde asgarî ücret 3300 liradır. Sigortasız ve sendikasız yüzbinlerce işçinin ücreti ise çok daha düşüktür. Sendikalı işçilerin en azından % 70'i asgarî ücretle çalıştırılmaktadır. Şimdi işçinin en az aylık giderlerini hesaplayalım: Hesabımızda işçi ailesini beş kişi sayalım. Gerçi işçilerimiz daha üretken, daha kalabalıktır ama Ecevit hazretlerinin paşakeyfi incinmesin diye düşük tutalım.

Bir günlük yiyecek masrafı: Sabah kahvaltısı; yarım kg. peynir 50, 250 gram zeytin 20, çay 3, iki ekmek 6, toplam 80 lira. Öğlen yemeği; yarım kg. kuru 17,50; yarım kg. pirinç 17,50; yoğurt, cacık veya salata 20; iki ekmek 6; toplam 60 lira. Akşam yemeğini de öğlenin aynısı sayalım. Eti, sütü, balı, meyveye ağızlarını sürmeden bir ay boyunca kuru ve pilava talim ettirelim, günlük yiyecek masrafı 200, aylık 6000 lira olur. İşçilerin giyime ihtiyaçları olmayacağı için aylık giyecek masrafını 500, üşümeyecekleri için aylık yakacak masrafını 250, gecekonduya dünden razı hale getirildiği için kirayı 1000, tabanları aşırıca kuvvetli olduğu için yol parasını kişi başına 100, insan değil işçi olduğu için sosyal ihtiyaçlarını yok sayıp bu asgarînin asgarîsi giderleri cem edelim, 8250 lira. İşçi ücretlerini sınırlamayı hedefleyen Ecevit bu ihtiyaçların hangisini lüks sayacaktır? Peynir - zeytini mi? Kuru veya pilavı mı? 500 liralık giyecek, 250 liralık yakacak, 1000 lira kondu, 100 liralık yol parasını mı? Bay Ecevit 8250 Türk lirası net ücreti olan bir tek tane işçi gösterebilir mi? İşçiler % 100 değil % 500 zam istese ve alsalar, hergün düzenli kuru - pilav parasına yani 8250 liraya ulaşamazlar. Acaba Ecevit işçilere kuru - pilavı da çok gördüğüne göre, taş mı yedirtecektir? İnsanları lafla mı besleyecektir? Türkiye pazarını Alman'lara sunanlar o pazarın hasletlerini şöyle övmüşlerdir: **«Avrupa'dan 4 kat daha ucuz iş gücü ve uysal bir işçi sınıfı.»**

Köpeğinin bir aylık masrafı 5 kişilik bir işçi ailesinin yıllık giderinden fazla tutanların, sevgilisi ile Alp'lerde Havai adalarında yüzbinleri, milyonları savuranların, işçiler içmeye su bulamazken şampanyayı su gibi kullananların, emzikteki çocuğa süt bulamadığı için gözünün önünde açlıktan ölmesini seyredenlere karşılık süt banyosu yapanların; işçiler çocuklarına çikolata alamazken doğum günlerinde Tanju ve Selda'sına araba veya yat hediye edenlerin, karısına, basmadan fistan alamayan işçi, Mehmet'e karşılık her ay binlerce liralık elbise, senede birkaç kürk yüzbinler değerinde mücevher alanların; aile fertlerinin üst üste dizildiği kondu odasına karşılık, milyonlarca değerinde mevsimlik villa kullananların bulunduğu Türkiye'de işçi ücretlerini sınırlamak, grevlere karşı çıkabilmekten daha gözü dönmüşçe kudurganlık, daha büyük cinayet işlenebilir mi?

Ücretlerin sınırlandırılması ve grevlere karşı çıkılmasının gerekçesi ne? «Türk ekonomisini içinde bulunduğu dar boğazdan çıkarmak.» Bunun için yukardakilerine ek olarak ne gerekli? «Ulusça fedakârlık.» İşçilerin durumunu gördük, köylülerin, memurların, esnafların durumunun daha iç açıcı olmadığı en kör gözce bile görünür. Bu insanlardan halen fedakârlık istemek, canını ver demekle eş anlamlıdır. Bu halk canını vermekten de kaçınmamıştır. Ama Ecevit'in başına Türk kelimesi ekleyerek şirin göstermeye çalıştığı batakçı parababaları ekonomisini kurtarmak için değil. O batakçı ekonomiyi yıkmak, emperyalist saldırganlardan yurdunu kurtarmak için I. Kurtuluş Savaşımız bunun en güzel örneği olmuştur. Ama şimdi hazret milyonlarca insanımızı işsizlik - pahalılık cenderesinde ezen, açlığa ölüme mahkûm eden, çoluğunu - çocuğunu - vatanını terk ettirip, gavur ellerinde çöpçülüğü bile nimet saydıran ekonomiyi kurtarmak için fedakârlık istiyor. Bu, «seni öldürmeme yardım edecek kadar fedekârlık yapar mısın» demek değil midir? Ecevit alemi kör, herkesi sersem mi sanır?

Ecevit; içi «kan ağlayarak» dünyadan borçları ertelemesini ve yeni borçlar vermesini temin etmeye çalışıyormuş! Bu şecaat arz ederken sirkatin söylemektir. Ülkeyi borç batağına sokan kimlerdir? Vurgun - çapul - sefahat erbabı parababaları. Şuursuz dış ticaret bezirgânları ciklet, cocacola, makarna, montaj sözde sanayicileri. Yeni temin edilecekleri kullanacaklar kimlerdir? Yine onlar. Herhalde işçinin, köylünün su, ev, okul, yol, elektrik, eğitim, sağlık işleri için değil. Yeni ciklet ve cola imalethaneleri, işçinin, köylünün kapısına bile yaklaşamadığı lüks turistik tesisler, güvenlikleri için silah alımı, polis ve jandarmanın «yetkinleştirilmesi» için. Borçlardan işçilerin, köylülerin, memur ve esnafların nasibine düşen nedir? Dünyaya gözünü açan çocuklarının boynuna 10.000 liralık borç lanet halkasının geçirilmesi. Belki Ecevit'in içi daha fazla bulamıyorum diye kan ağlamaktadır ama emekçilerin anası borçlarla ağlamaktadır.

Ecevit bugüne kadar uyguladığı MC'cilere taş çıkartan ekonomi politikası ile parababalarına ne kerte sadık kul olduğunu ispatlamış, bunalımın tüm yükünü emekçilere yıkmıştır. Ücretlerin sınırlandırılması, grevlerin kısıtlanması şimdilik vardığı son noktadır. Bu noktada başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçilere son bir FEDAKÂRLIK düşmektedir. I. Kurtuluş Savaşında yarım bıraktığımız ve giderek kaybettiğimiz SOSYAL KURTULUŞUMUZU sağlamak. Kutsal ikinci kurtuluş savaşını başarıya ulaştırmak. Bu VURGUN, SOYGUN, ÇAPUL, SÖMÜRÜ düzenini ve o düzenin sahiplerini ve hempalarını geri gelmemek üzre tarihe gömmek, yurdumuzu emperyalizmin üs-sömürgesi yani açık pazarı olmaktan çıkarmak.

Kurtuluş başarılacaktır, kimsenin şüphesi olmasın.

Valiler neden toplandı

(Baştarafı 1. Sayfada)

kalın kafamız basmadı. Niye mi?

Burjuvazi bir zamanlar devrimciyken, kurulan cumhuriyetlerde tüm saltanat makamlarını yerle bir etmiştir. Valilik, kaymakamlık v.b.leri dahil. Onların yerine halk tarafından seçilen mahallî idareciler gelmiştir. Ve mahallî güvenlik kuvvetleri (polis - jandarma) bu seçimle gelen mahallî idarecilerin emrine verilmiştir. Bu cumhuriyetlerde (Burjuva Demokratik Cumhuriyetler) devlet; daha az yetkili, daha ucuz, yani daha az askercil daha az kırtasiyecidir. Halk örgütlü, milis kuvveti olarak silahlıdır. Her türlü baskı ve zorbalığa karşı direnebilecek güçtedir. Biz böyle bir dönemi I. Kuvayımilliyecilik yıllarında yaşadık. Kurtuluşu takip eden yıllarda bizde devlet, tam anlamıyla parababalarının eline geçince aşırıca pahalılaştı. Yani aşırıca bürokratik, aşırıca askercilleşti. Emekçi halkın başında boza pişirmeye başladı. Her türlü yetkiyi elinde topladı. Milis güçlerin elinden silahları alıp örgütlerini dağıttı. Baskı, zulüm mekanizması haline dönüştü. Her türlü yetkiyle donatılmış valilikler, kaymakamlıklar da mahallî yumrukları oldu. Kısacası Türkiye insanı Burjuva demokrasisini olsun, hiç bir zaman yaşayamadı. Kendi günlük işlerinde dahi yetkisi olmadı.

Şimdi bay Ecevit, Demokrasi adına yetkileri genişletmek, polisi ve jandarmayı yetkinleştirmek, etkin kullanmak istiyor. Bu ne demektir; devletin daha da pahalılaşması, daha da askercilleşmesi. Jandarma ve polisin tek bir parababasının tefeci - bezirgânın, toprak ağasının kılına dokunamadığını her gün yaşıyor, görüyoruz. O zaman niye etkin ve yetkinleştiriliyor. Tek cevabı var. Halkın başında on kat fazlasıyla boza pişirmek, daha çok zam daha çok zulüm yapmak için. Devletin parababaları devleti, valilerin o devletin mahallî yumrukları olduğu düşünülürse, valilerin yetkilerinin artırılması ne demektir? Halka daha çok baskı, daha çok falaka, her işine müdahale.

Devletin ve mahallî organlarının, bizden daha yetkili, polis ve jandarmasının bizden daha yetkin ve kullanımları etkin, her türlü demokratik örgütün yasak olduğu birkaç devlet örneği bulunabilir. Bu devletler insanlığın yüz karası olmuş Hitler Almanya'sı, Mussoluni İtalya'sı, Pinochet Şili'si ve benzerleridir. Acaba Ecevit, Demokratik örgütleri (şimdilik görülen POL - DER'dir) kapatarak, yani halkı parababalarının işsizlik, zam, zulüm cehenneminde çimçiy örgütsüz bırakarak, vali ve benzerlerinin yetkilerini artırarak, polis ve jandarmayı (yetmiyormuş gibi) daha da yetkin ve etkin hale getirerek nereye yönelme çabasındadır? Herhalde hiç ağzından düşürmediği demokrasiye değil. Ecevit iktidarı Mussolunilerin yoluna çıkartılır mı? göreceğiz. Bu güne kadarki ekonomik tedbirleri ile finans - kapital çıkarlarını korumak için adeta AP, MHP v.b.leri ile yarışa girmesi, «aldığı tedbirler(!)» o yolun başında olduğunu göstermektedir.

İşçi sınıfının ve emekçi halkın demokratik taleplerini içeren VATAN PARTİSİ programı bugünkü aşırıca yetkili, pahalı (kırtasiyeci - askerci) devleti ortadan kaldırıp, yerine ucuz devleti geçirmeyi Partinin önüne ilk iş olarak koyar. Halkın her türlü demokratik örgütünü ortadan kaldırmaz, aksine idaresinin esası sayar, yetkileri o örgütlerin elinde toplar. Bunu; «HÜRRİYETİN İNSANI: Teşkilâtlı Millet» biçiminde şiarlaştırır. Şöyle der :

«7 — HALK TEŞEKKÜLLERİ: Bugün devletin sırtına fuzulî olarak yükletilmiş hadsiz hesapsız vazifeleri kendi üzerine alacak. Öyle tam teşkilâtlı millet haline girebilmemiz için, yalnız şehir ve köy ahalisi değil, öğretmen, adliyeci ve MEMURLAR da (altını biz çizdik) hür sendikalar (dernekler de değil - N.B.) serbest birlikler, cemiyetler, kulüpler ile cihazlanacaklar. O sayede en cılız fert bile teşkilâtına arkasını dayayarak, hakkını yorulmadan arayacak. Dağınık millet, en tabii haklarını arayamayan mazlum millet kavramı kalkacak.

Emekçi halkın talebi, kendisine rağmen başına oturtulmuş, emrindeki mahallî güvenlik kuvvetleri ile alikıran başkesen kesilen valilik, kaymakamlık gibi saltanat makamlarının yetkilerinin artırılması değil onların yok edilmesidir. VATAN PARTİSİ programı bu talebi de şöyle formüle eder :

«20 — Çok eski zamandan kalma VALİ, KAYMAKAM, NAHİYE MÜDÜRÜ gibi saltanat makamları kaldırılacak. (Demokratik örgütler değil - N.B.) Yerlerine, batı demokrasilerindeki gibi veya muhtarlarımız gibi halk tarafından seçilmiş mahallî idareciler geçecek, mahallî polis o seçme idarecilerin emrine verilecek.»

Başta işçi sınıfımız olmak üzere halkımız bu talepler uğruna dövüşüyor. Ecevit iktidarı ise, bunları selefleri gibi yok etmeye. Beş ayda bu noktaya varan Ecevit acep nerede duracak?

Mersin Soda

(Baştarafı 6. Sayfada)

nilen, işçilerin toptan patrona satılışı ile ele geçen üç - beş kuruş, gelen bir devalüasyonla, yeni zamlarla yok oluyor. İşte böyle bir cehennem ortamında, bizim sendikal örgütlenmemizi baltalayan, işçi sınıfının patronlar karşısında birliğini bozan, sendika ağalarına karşı, soda işçileri olarak tek bir yumruk olup mücadelemizi sürdüreceğiz.

Soda işçileri birliklerini ve bu birlikten doğacak güçlerini, dosta düşmana göstereceklerdir.

Mersin Soda İşçileri

PTT işçileri

(Baştarafı 6. Sayfada)

ay için işçi, ailesini oraya taşımak durumundadır. Gitmek istemezse ücretsiz izin verilecektir. Yani «ölümlerden ölüm beğen» deniyor açıkcası. MC'nin yapmak isteyip de yapamadığını Ecevit hükümetinin atadığı Genel Müdür yapmaktadır. Ve bugün PTT'de yapılan, yarın MTA'da, DDY'da, THY'da yapılacaktır. Bugün işçiye yapılan yarın memura yapılacaktır. O halde PTT'deki işçi - memur kenetlenmelidir. İşçiyi «mecburî iskân»a zorlayan bu girişim karşısında sendikal ayrılığa bakmaksızın işçiler biraraya gelip işverene karşı ortak mücadele verebilirler ve vermelidirler. İşverene karşı işçilerin en büyük silahı BİRLİK'tir. Ve zafer, birlik olduğu için kuvvetli olan, işçilerin olacaktır.

TANATAR Deri ve Konfeksiyon'da grev

İşçi sınıfının, parababalarına karşı en önemli mücadele araçlarından birisi sendikadır. İşçi sınıfı sendika hakkını uzun seneler süren mücadelesi sonucunda kazanmıştır. İşte Tanatar Deri ve Konfeksiyonda bu mücadelenin bir parçası daha yaşandı, yaşanıyor. Patronun tüm oyunlarına rağmen sendika hakkını elde eden işçiler greve çıktılar. Grevci işçilerle yaptığımız röportajda şunları söylediler :

1 — SORU : Greve ne zaman çıktınız?

— Patron işyerini kapatalı 33 gün oldu. Ancak, bizim resmi olarak greve çıkışımız 21 gün oldu.

2 — SORU : İşyerinin mevcudu ne kadar? Greve kaç işçi katılıyor?

— İşyerinin mevcudu 60 kişidir. Greve 35 kadar işçi katılıyor.

3 — SORU : Greve çıkış nedenleriniz nelerdir?

— Biz üç ay kadar önce işyerinde İlerici Deri - İş Sendikasını örgütlemek için çalışmalara başladık. Bu çalışmalar sonucunda 35 kadar üye kazandık. Sendika işvereni toplu sözleşmeye çağırdı. 10. madde çağrısından önce patron 8 işçiyi işten attı. Biz işe geldiğimizde de işyerini kapattığını gördük. Bu arada çağrıların hiç birine gelmeyince bize grev hakkı doğdu. Greve başladık.

4 — SORU : Patron grev süresince ne gibi girişimlerde bulundu?

— Patron türlü oyunlar tezgâhlayarak grevi kırmak istiyor.

5 — SORU : Ne gibi oyunlar?..

— Tek tek evleri dolaşıp işçileri kandırmaya çalıştı, çıkışlarını almaları için ailelerine baskı yaptı, işkolunu değiştirmek için mahkemeye müracaat etti vs... Bu oyunlarda da kısmen başarılı oldu. Aramızdan bilinçsiz ve kararsız arkadaşları koparmayı başardı. Öte yandan işyerindeki 15 - 20 kadar patron köpeğini de korumaktan geri kalmıyor.

6 — SORU : Grevde sendikanın durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

— Sendika 15 günde 500 lira veriyor. Şimdiye kadar sendika grev eğitimi yapmadı. Grev başladığı ilk günlerde de işyerine pek uğramıyordu. Sendika bize yeterli yardımı yapamadı.

7 — SORU : Sonucu size ne olur?

— Grevin zaferle bitene kadar yılmadan mücadele edeceğiz. Bizim mücadelemizi birlik ve dayanışmamızı hiç bir güç engelleyemez.

Grevinizde başarılar dileriz.

Maltepe Sanatoryumu hastaları hastane şartlarını protesto etti

Maltepe sanatoryumundaki veremli hasta işçiler bir yürüyüş yaptılar. Böylesi ücretlerle beslenmenin, sağlıklı yaşamanın mümkün olmadığını gösteren pankartlar taşıdılar. Yürüyüşlerini bürokrasinin türlü engellemelerine rağmen gerçekleştirip hastane koşullarının iyileştirilmesini talep ettiler. Toplantı ve gösteri yapma hakkının hangi barajlarla kullanılmaz hale getirildiğini de pratikte öğrendiler. Anayasayı çiğneyenlerin, onu uygulama durumunda olanlar olduğunu kavradılar. Ve hastalıkların kaynağı, hastanelerin içinde bulunduğu koşulların ancak; halktan yana iktidarlarla kurtulacağını, buna rağmen mücadeleyle belli mevzilerin de kazanılacağını kavradılar.

PTT İŞÇİLERİ KIYILIYOR

● Ankara Telefon Başmürlüğü'nde çalışan 334 işçi işten atılma durumunda

PTT Genel Müdürlüğünün 18.5.1978 tarihli kararına dayanarak Ankara Başmüdürlüğüne bağlı şantiye amiri ve yardımcısı imzasıyla yatırım işçilerine bir form dağıtılmıştır. Formda «Yatırım hizmetlerindeki ödenek yetersizliği nedeniyle Baş müdürlüğümüzde işçi azaltılması gerekli görülmektedir.» denilerek naklen gönderilebilecekleri yerlerin listesi ek olarak sunulmaktadır. Diyarbakır, Batman, Tokat, Mardin, Van, Kırşehir'in de dahil olduğu 26 il ve ilçeyi kapsayan naklen gidilebilecek yerler listesinin önünde «naklen gitmek istemediğiniz veya istediğiniz yere gönderilemediğiniz takdirde 6 aya kadar ücretsiz izin verilmesini kabul ediyor musunuz?» sorusu işçilere sorulmaktadır.

334 işçinin açıkta terkedilmesine sebep olabilecek bu durum karşısında TÜRK - İş'e bağlı Türkiye Haber - İş Sendikası ise işçilere dağıttığı bildiride «PTT işyerlerinde yatırım ödeneklerinin durması nedeni ile, işverence bir anket hazırlanmış ve bu anket 23.5.1978 günü bilginize sunulmuştur. Yeni - Haber - İş Sendikası tarafından sizlere yanlış empoze edilen bu anket bir işten çıkarma anketi olmayıp işveren tercihi anketidir» diyerek işveren yardakçısı olduğunu ilan etmektedir.

Naklen gönderilebilecek yerlerin karşısında belirtilen işin süresi ortalama 5 aydır. İşçiler harcırahla değil naklen gönderilmektedir. Hayatın ateş pahası olduğu şu şartlarda 5

(Devamı 5. Sayfada)

AS FİLTRE'de olanlar, Maden-İŞ

As Filtre'de çalışan işçiler yıllardır işveren tarafından çeşitli yöntemlerle asgarî ücret ile çalıştırılmaktadır.

Bu günlerde yine bu pazarlamalardan biri yapılmak üzere:

Daha önce işyerinde işverenin kendi eliyle kurduğu FİLTRE - İŞ Sendikası vardı. İş yerinde çalışan işçilerin kararlı mücadelesi sonunda bu sendika işçilerin yönetimine geçti. O güne kadar Filtre işçilerine sahip çıkmayan MADEN - İŞ Sendikası MADEN - İŞ'in işyeri temsilcisi idiler. Bunlara kendi sendikaları sahip çıkmadığı gibi yerine 18. bölgedeki yetkililerin görüşünde adamlar alındı. Bu gün yetki dönemi. İşverene bu kadar taviz ve açık veren işçinin güvenini iyice kaybeden bir MADEN - İŞ burada yetki alacağını iddia ediyor. FİL - FİLTRE işyerinde yetki kaybedildiğinde bahane İSDEMİR'le uğraşmak olmuştur. AS - FİLTRE'de yetki giderse herhalde bahane işveren bizi oyuna getirdi olacak. Daha birkaç gün önce işyerinde 54 arkadaş daha atıldı. Ve MADEN - İŞ hiçbirşey yapmadı. Ondan sonra da sözleşmede sizi tekrar işe aldıracağız diyorlar. Bize göre vaat edilen işe alınma şöyle dursun, orada yetki almaları tesadüfe kalmıştır. Çünkü tabanına güvenmeyen ve güven vermiyen bir teşkilât, ancak mevcut kanunların boşluğundan yararlanma yoluna gidebilir. O da olmazsa verdiği söze kılıf olarak yetkiyi kaybettik olacaktır.

işçiler arasında kulis faaliyeti yürüterek bazı arkadaşları ikna edip MADEN - İŞ'e FİLTRE - İŞ'i iltihak ettirme yoluna gittiler. Fakat verdikleri sözde durmadıkları için işçinin güvenini bir - iki ayda yitirdiler. Dün FİL - FİLTRE'de olanlar bugün AS - FİLTRE'de oluyor. Maden - İş, işyerinde işçiye sahip çıkmadığı için aynı güvensizlik tohumlarını ekiyor.

Bir kaç ay önce AS - FİLTRE işyerinde 20 işçi arkadaş havadan sudan sebeplerle işten çıkarıldı. Bu 20 arkadaşın 5 tanesi

AS - FİLTRE İŞÇİLERİ
İSKENDERUN

Mersin Soda işçilerinin mücadelesi

DİSK'e bağlı Türkiye Petrol ve Kimya İşçileri Sendikası'nın yetkili olduğu Mersin Soda Sanayiinde, işverenle sürdürülen Toplu İş Sözleşmesi görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlanmış, uyuşmazlık tutanağı tutulmuştur. Tam bu sırada Şube Yönetim Kurulu, Baş Temsilci F. Çapraz ile iki temsilciyi görevden alarak yeni temsilciler atamıştır.

Biraz gerilere giderek bu olayı değerlendirmeye çalışalım. Sendikanın Mersin Şube kongresi 1977 Haziran ayı içinde yapılmıştı. Kongrede işçiler tarafından seçilen Şube Yönetim Kurulu, kendilerine muhalif olduğu için Genel Merkezdeki Mehmet Kılınç'ın başını çektiği gangsterler çetesi tarafından feshedildi ve merkez kendisine uydu yeni bir yönetim kurulu atadı. Daha sonra baştemsilci ve diğer temsilciler **«Yeni örgütlenme yapılacağı»** gerekçesiyle görevden alınarak, yine Merkez kanalıyla yeni temsilciler atandı... İşçilerin «sendikal demokrasi», «tabanın söz ve karar sahibi olması» v.b. ilkelerin bol bol lafının edildiği DİSK'e başvuruları kulak ardı edildi.

Toplu sözleşme görüşmeleri öncesi, Merkezin atadığı şube yönetim kurulu ve bu temsilciler arasında yer yer anlaşmazlıklar çıktı. Anlaşmazlık konusu ne? İşçi hakları konusunda, işçinin sorunları üzerinde mi anlaşamıyorlardı? Hayır! Biz bunların ne işçi haklarını düşündüklerini, ne de bu konuda kafa yorup tartıştıklarını görmedik. Anlaşmazlıkların nedeni kariyerizm yani koltuk kavgası idi. Nitekim işçilerin kendilerine yönelik tepkilerinin arttığını hissedince sarmaş dolaş oluverdiler.

Bu arada T.İ.S. görüşmeleri başladı. Ancak işin garip tarafı, işçiler adına katılan yöneticilerin toplu sözleşmeyi imzalamaya yetkileri yoktu. Merkez yetki vermemişti. Buna rağmen şube yöneticileri herşey normalmiş gibi görüşmelere devam ettiler. Merkezin şube ve taban tanımaz tutumuna karşı, şube yöneticilerinin bu kayıtsızlığı, sendikalara ve işçi sınıfına bakışlarının aynı oluşundan kaynaklanıyordu. Onlar için işçiler aidat ödeyen bir kuru kalabalık idi.

Uyuşmazlık dönemine girildi. Bu sırada, baştan belirttiğimiz gibi, şube yönetim kurulu, kendilerinin Merkez karşısındaki kulluğu gibi bir kulluğu temsilcilerde bulamayınca bunları feshederek yeni temsilciler atadı. Gerekçe olarak «Böyle toplu sözleşme döneminde **Merkez, Şube ve Temsilciler arasında görüş ayrılıkları bulunmaması gerektiği»** getirildi. Tabii bu işin lafıdır. Aslında tamamen kendilerine uydu **«hınk deyici»** arıyorlardı. Yeni atamayı da bu yönde yaptılar.

Bütün biriken bu olaylar işçiyi harekete geçirdi. Artık bu kayıkçı dövüşüne bir son vermek gerekiyordu. Merkezin gangster metodlarına, anti - demokratik tavırlarına dur demenin zamanı gelip geçmişti bile. Biz işçiler gerçekten haklarımızı savunacak yöneticilerin iş başına gelmesi için davranışa geçtik. Kongre toplanması için tüzüğün öngördüğü yeterli miktarda imza, fazlasıyla toplandı ve bu imzalar noter kanalıyla Şube Yönetim Kuruluna, Genel Merkeze, DİSK'e, Bölge Çalışma Müdürlüğüne ve İş Mahkemesine gönderildi. İmzaları gönderdiğimiz bu kurulların neye karar vereceğini, nasıl davranacağını bilmiyoruz. Ama bildiğimiz: Kongrenin kanunen toplanması gerektiğidir.

Elbette ki bizim işimiz bununla da bitmiyor. Soda'da olan bitenler, Türkiye'de sendikalar faciası olayının yalnızca bir parçası. Gerek bizim işkolunda gerekse diğer işkollarında, işçilerin hakları gangster sendikacı, sendika bürokratı, sendika ağaları tarafından, her gün, her saat, patronlara şu ya da, bu yolla peşkeş çekiliyor. Toplu sözleşme de-

(Devamı 5. Sayfada)

19 Mayıs ruhunu yaşatalım

KARDEŞLER,

Bugün 19 Mayıs, I. Millî Kurtuluş Savaşının başlangıcı kabul edilen 19 Mayıs 1919'dan bu yana 50 yıl geçti. Bu tarihî günü **Gençlik Bayramı** olarak kutlamaktayız.

Kurtuluş Savaşıyla Emperyalizme karşı kazanılan askerî zafer, devletçiliğimiz eliyle halkın başına şirket - banka furyasıyla belâ edilen bir avuç parababası finans - kapitalist çetesi yüzünden ekonomik ve diğer alanlardaki zafere dönüştürülemedi. Bu nedenle **kapıdan kovulan** Emperyalizm yerli ortakları eliyle ekonomik, kültürel, askerî politik.. vb. alanlarda yeni taktikeri ile **bacadan** girdi.

Savaş meydanında en başta olan gençliğimiz, bileği hakkına Cumhuriyeti emanet almış, bağımsızlığı koruma ve ekonomik kalkınma mücadelesinde de kendini görevli saymış ve **II. Millî Kurtuluş Savaşına** boylu boyunca girmiştir. Bunu gören asalak tefeci - bezirgân ve yerli, yabancı finans - kapitalistler çetesi sömürü ve tahakkümünü sürdürmek, gençliğin bu **gelenek** ve sorumluluğunu köreltmek için ona ölümlerden ölüm sunuyor.

Milyonlarca gencimiz, işsizlik cehenneminde yakılıyor.

Sınırlı eğitim olanağını bulan bir kısım genç ise Üniversite kapılarında imtihan turnikesi ile eleniyor.

Okuma hakkını elde edebilen çok az gencimize ise iki yol kalmaktadır. Aydın gençliğimiz ya karın tokluğuna «Personel Kanunu» denilen işkence basamaklarında süründürülerek Devlet Kapıkulluğuna boyun eğdirtilecektir. Ya da Emperyalist Anavatanlarına esir pazarında satılık «aşağı ırk» eşantiyonu olmak üzere Türkiye Anayurdunu ve Milletini inkâr etmeye gidecektir.

Sunulan bu iki tür ölümü de gençliğimiz göze alamıyor, yaşamak ve yaşatmak istiyor.

Yaşamak istiyor. Kendi toprağında yaşamak ama ne yerli ne yabancı bir avuç vurguncu ve soyguncuya kul köle olmaksızın yaşamak istiyor. Türkiye'de sömürüyü kaldırıp, herkese insanca yaşama hakkını ve olanağını bileğinin hakkına vermek istiyor.

II. Millî Kurtuluş Savaşına girmiş bulunan gençliğimiz, parayla satın alınamayıp, ülkücülük - akıncılık afyonlarıyla keşleştirilemeyince sokak ortasında, okullarda coplatılıyor, işkenceye uğratılıyor. O da yetmedi mi? O zaman gençliğe en ağır silahlı, bombalı saldırılar planlanıyor. Onlarca, yüzlerce gencimiz sokaklarda, meydanlarda, köşe başlarında katlediliyor.

Nasıl ki; Gençliğimiz I. Millî Kurtuluş Savaşında üzerine düşeni yapmışsa, hiç kuşkusuz II. Millî Kurtuluş Savaşında da üzerine düşeni yapacaktır.

Kuva-i Milliye gelenekli gençliğimiz, hiç bir zulmün sindiremeyeceği Modern İşçi Sınıfı gibi bir yenilmez devrimci özgücün müttefiğidir.

Faşist saldırı ve katliamlar gençliğin devrimci geleneğini söndüremez.

Ölümden öteye yol yoktur, yıldırılamaz gençlik.

19 MAYISLARDA MİLLÎ KURTULUŞ RUHUNU YAŞATMAK İÇİN İLERİ!

DEVRİMCİ GENÇ GÜÇLER BİRLİĞİ
GENÇ - GÜÇ

Birlikten güç doğar

Schvepps Kola fabrikalarının Beştelsiz deposunda ilginç bir olay meydana geldi anlatayım, olay şu şekilde gelişti: Burada şoför olarak çalışan bir arkadaş arabasıyla pekte öyle ehemmiyetli olmayan bir kaza yaptı. Tesadüfen bu kazada işverenin önünde oldu. Olaya işverenin tepkisi öylesine sert oldu ki ana avrat küfür ederek, işçi arkadaşa derhal işi bırakmasını söyledi. Ve orada bulunan diğer işçiler bu hakaretin kendilerine yapıldığını kabul ederek işverene hücum ettiler. İşveren depoya kaçıp arkadan kapıyı kilitleyerek kendisini emniyete aldı. Fakat işçiler dağılmak yerine aksine deponun kapısında haddini bildirmek için de sabaha kadar da olsa bekleyeceklerini söylediler. Az önceki arslan işveren (!) gururunu da bir tarafa bırakarak işçilere yalvarmaya, rica etmeye başladı. Ve durumu düzelteceğini söyledi. İşten atılan arkadaşı da tekrar işe aldı.

Gerçek olan bir şey tekrar gözlerimizin önüne serildi: BİRLİKTEN GÜÇ DOĞACAĞI. Bu olay ve buna benzer olaylar ancak işçilerin silahının neler olabileceğini tam anlamıyla bize gösterebilir. Gösteriyor. Biz işçiler gerçek silahımızın BİRLEŞMEK olduğunu anlamalıyız.

BASIN-İŞ kolundan haberler

● Ankara'da Flaş Matbaada işveren 40 işçiyi işten attı. İşçiler Basın - İş'te örgütlenmişler ve toplu sözleşme görüşmelerine oturacaklardı. Sendikanın yetkiyi almaması için elinden geleni ardına koymayan işveren işçilerin birlik ve beraberliği karşısında geriledi ve atılanları işe aldı. Şimdi yetki işlemi sürüyor.

● Zeytinburnu'nda kurulu CİASAN Ambalaj Sanayiinde, sözleşmeye rağmen bazı işçilere primleri ödenmiyor. Gene aynı işyerinde birer aylık işçiler alınıp, çıkışları yapılıyor, aynı işçiler yeniden işe alınıp duruyor.

● İst. Türk - San'da, yemek ücretleri 5 lira, İlk - San'da 2,5 lira noksanı ile ödeniyor.

İşçilerin söke söke aldıkları toplu sözleşmeden doğan haklarını işverenlerin çiğnemesinin ne ilk örnekleri yukarda belirttiklerimiz, ne de son. Patronlar ne sözleşme, ne kanun ne kural dinlerler. Onlar altında kendi imzaları bulunan sözleşmeyi her an ne edip de uygulamayayım dolaplarını düşünürler.

Diğer taraftan bu geçici işçiler ordusu neden gün geçtikçe büyümesin. İş kanununun açıklarından işveren neden yararlanmasın? Bu işsizlik cehenneminde işçileri iş güvenliği olmaksızın çalıştırabilme özgürlüğü var işverenlerin. Birer ay birer ay çalıştırıp çalıştırıp alacaksın, 11 ay işçiye bu işkenceyi çektirme özgürlüğü var işte işverenin. İhbar, kıdem tazminatlarının hesabında patron lehine durumu sağlar, işçiyi tedirgin eder, sendikalaşıp, bilinçlenmesini en önemlisi böylesi kanunları değiştirmenin yolu olan siyasî mücadelesini engeler. Ama boşuna gayret. Gittikçe büyüyen işsizler ordusuna, böylesi geçici işsizlik kılıcına rağmen işçiler son sendika zincirini de, sendikasızlık zincirini de her gün kırmaktalar. Siyasetsizlik zincirlerini kırma imkânları da var. Çünkü Vatan Partileri de var. Kahrolsun iş güvenliğini ortadan kaldıran geçici işsizlik ve buna imkân veren iş kanunu. Kahrolsun bu çifte sömürü. (Geçici işçiler genellikle iki işçinin yapacağı işi yaparlar.)

● DMO ana deposunda asgarî ücret altında gündelikçiler çalıştırılıyor. Sözde kamu kuruluşu buralar. Bilindiği gibi memleketimizde binlerce böyle gündelikçi var. Sigortasız, sendikasız. Bir lokma, bir hırka köleleri yığını her gün daha da büyüyor. Biz örgütlü işçiler mevcut duruma karşı döğüşmedikçe, mücadele etmedikçe, gündelikçileri de bu mücadeleye katmadıkça düzeleceği de yok.

● Beşiktaş Yeni - Gün Matbaasında işveren işçilere bulaşık muamelesi çekiyor. Sözleşmede kabul ettiği temizlik malzemelerinden sabun yerine, bulaşık deterjanı verip işçilerin ellerinin parçalanmasına sebep **oluyor.** Vadettiği havluları ise hâlâ verecek. «İşçi Sağlığı, İş Güvenliği Tüzüğü» uygulanmıyor ve işverence çiğneniyor. Zaten bu tüzük işçi sağlığı ve güvenliği bakımından şahdı, uygulamasıyla şahbaz oluyor.

● Kesetap'ta işveren işçilere ilâve olarak başka işler de yaptırıyor. 900 kg. bobinleri ayrı tutacağı işçilere değil de sendikalı işçilere taşıtıyor. Karşısında modern işçi sınıfının bir bölüğü yok da, Bizans'ın köleleri var sanki. Taşı - taşı, süpür - süpür, otur - otur, kalk - kalk. Bu iş yerinde 1/3 işçi henüz sendikasız. Buna güvenip, böyle uygulamalara girişebiliyor işveren. Tüm arkadaşların örgütlü olduğu bir yerde bu uygulamalara girişmek mümkün olmaz. Olsa bile derhal geriletilir. Kesetap işçilerinin birliğinden başka, mücadelesinden başka bir yol yok bu uygulamaları geriletecek. (Dinsizin hakkından, imansız gelir.)

● İstanbul Kasımpaşa'da 49 kişilik bir işyeri olan Reks matbaasında yedinci dönem toplusözleşme imzalandı. Uzlaştırma kurulundan çıkan karar Basın - İş tarafından yetersiz bulundu ve reddedildi. İşveren ise aşırı buldu, red etti. Daha sonra greve gidilmesinden çekinen işveren, görüşme taleplerinde bulundu ve uzlaştırmanın saptadığı miktarın üstünde sözleşme imzalandı. İşte işçiden yana devrimci sendikacılığın başarısı.

● Arpaz Matbaasında işçiler sendikasızlık zincirini kırıp, Basın - İş'te örgütleniyorlar. Bu aynı zamanda sarı sendika ağına takılmadan safa katılmak oluyor. Önümüzdeki günlerde toplusözleşmeye oturulacaktır.

Bu mücadelede işveren örgütlenmeyi engellemek için türlü yollar icat eder. Bu rastlamadığımız bir durum değil, ama Arpaz işçileri birlik beraberlikle her engele karşı durabilirler ve onları yenebilirler.

● İstanbul Duran Ofset, Atlas Ofset'te ikiyüz işçi çeşitli örgütlenme mücadelesinden geçerek Basın - İş'te örgütlendiler.

● DMO'de yeni dönem toplusözleşme görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlandı. Hayat pahalılığının, zam

(Devamı 4. Sayfada)

HÜR-DAĞITIM'da KiM KAYBETTi?

Önce bir görünüm :

400'e yakın işçinin çalıştığı «Hürriyet Gazete Dağıtım A.Ş.» işyerlerinin kapısında iki duyuru: Birinin altında şirket mühür ve imzası, şirketi fesh ettiklerini duyuruyorlar, Öbürü Basın - İş (DİSK) Sendikasının. İşyerinde grev kararı alındığını duyuruyor.

İşçiler kapının önünde toplanmışlar marş söylüyorlar :

«Son sözümüz söylenmedi
Kavga yeni başlayacak...»

Patronun yetkili çanak yalayıcılarından biri kapıya iniyor, işine son verdiği işçilerden birini çağırıyor. Geldiğini uzaktan gören bir işçi, çanak yalayıcının yüzünün yarısı bir siyah gözlükle örtülmüş olduğu halde onun haince gülümseyişini görmüş «bizi ısırmak istiyor» diyor. Fakat çanak yalayıcı bir yandan o hain gülüşünü göstermeye çalışırken öte yandan bölge çalışma müdürlüğüne yazdıkları «fesh» yazısının fotokopisini göstermeye çalışırken tir tir titriyor, eli ayağı dolaşıyordu. Olayın fotoğrafı bu.

Türkiye'nin en büyük basın tekeli olan «Hürriyet»in patronu aynı zamanda Türkiye'nin en büyük dağıtım tekellerinden biri olan «Hürriyet Gazete Dağıtım A.Ş.»yi neden fesh etti?

Bir tek sebepten: İşçilerin Devrimci bir sendikada örgütlenmesini önleyemediği için!

Patronun çanak yalayıcıları işçilerin örgütlenmesini önlemek için ellerinden gelen, gelmeyen bütün yolları denediler: Baskı, tehdit, bunlar sökmeyince yalancı vaatler, akla sığmayacak teklifler gene söktüremeyince «madem sendika istiyorsunuz bakın TGS ne güzel sendika (!) ona geçin kabul» pazarlığı, tutmayınca «sizin üye olduğunuz sendika hep işçileri satıyormuş!, bakın sizi de satacak!» (sanki proletarya partisi mübarekler) ve daha işveren sınıfının başvurmakta «hür» olduğu binbir yol.

Hiçbiri tutmadı. İşçiler örgütsüz kalmanın köle kalmak olduğunu sınıflarının yüzyılı aşkın tecrübesi ile görüp anlamışlardı. Yarı yoldan dönmediler.

Hürriyet patronu bu kadarını düşünmemişti, belli ki işçileri örgütlü görmektense ölmeye, sürünmeye bile razı olduğunu gösterdi: Toplusözleşme görüşmesinden bir gün önce. Bütün işçileri çıkardığını, şirketi, fesh ettiğini bildirdi.

İşçileri dağıttıktan ve zayıf yüreklileri satın aldıktan sonra başka adla yeni bir dağıtım şirketi kurma «Hürriyeti» nasıl olsa! baki.

Bu olaydan çıkaracağımız başlıca dersleri şöyle sıralıyabiliriz :

1 — Tekelci parababalarının, milyarderlerin en çok korktukları şey, işçilerin bağımsız sınıf örgütlerinde örgütlenmeleridir.

2 — Parababaları düzeninde devlet, hukuk «tarafsız» değil, alabildiğine parababalarından yana «taraf»tır.

3 — Türkiye'de çalışma yasaları, parababalarını her haltı yemekte sınırsız derecede «HÜR» saymakta. İşçi sınıfının ise yasa bakımından her konuda elini kolunu bağlamaktadır.

4 — İşçi sınıfının tek kurtuluş yolu; bir yandan sendikalarda örgütlenip ekmek kavgası verirken, öte yandan yukarıda çıkardığımız başlıca dersleri göz önüne alarak devleti, hukuku kanunları da içine alan siyaset'in içine girmektir. Bütün meselenin İKTİDAR'da hangi sınıfın olduğuna dayandığını kavramaktır.

Bir ders te patronlar için; bu memleketten, Van Tiyö (Vietnam'ın ABD'ye satılmış eski devlet başkanı), Lon Nol (Kamboçya'nın) v.s. yahut Yahya Demirel (düşük başbakan Demirel'in yiğeni) gibi İsviçre'ye yahut Amerika'ya kaçmadıkça işçi sınıfının elinden kurtulamıyacaksınız! İşçiler devrimci sendikalarında ve partilerinde örgütlenecekler, karşınızda boynu bükük köleler gibi değil, çelikten örülmüş duvar gibi çıkacaklardır.

DERİ - İŞ kolundan haberler

● Deri - İş, 7. dönem toplu sözleşmesini imzaladı. Sözleşme 1 Marttan itibaren yürürlüğe girdi. Zam ve bazı sosyal haklar kazanıldı. Bu sözleşme daha önceki sözleşmelerden şüphesiz daha iyi bir sözleşmedir. Bilindiği gibi Kazlı Deri - İş şubesi sarı Türk - İş'e bağlı bir sendikadır. Fakat Kazlı şubesi ve yöneticileri kararlıca sarı sendikada mücadele örneği veriyorlar. Bir taraftan Maocu sapık ideolojinin yalanı, iftirasıyla, engellemeleriyle uğraşırken, işveren sendikasının türlü oyunlarına karşı döğüşüyor. Diğer taraftan bezirgân sarı sendika merkeziyle uğraşıyor. Bütün bunlar Kazlı'nın geri objektif şartlarından meydana geliyor.

Bu sözleşme imzalanmadan önce işçilerle bir anket düzenlendi. Sendika toplu iş sözleşme taslağını böyle hazırladı. İşveren sendikasıysa gülünç bir taslakla masaya oturdu. Kazlı şube yöneticileri direttiler. Sonunda iş, greve kadar dayandı. Grevin ne zaman işçinin lehine, ne zaman aleyhine olduğunu bilen şube yöneticileri greve kalkışmamak gerektiğini, bunun daha yararlı olacağına karar verdiler. Ama «ne olursa olsun Grev» sloganına

(Devamı 4. Sayfada)

Sosyalist

DÜŞÜNCE ve DAVRANIŞ GAZETESİ

Haftalık Siyasî Gazete (Şimdilik 15 Günde Bir Çıkar) / Sahibi : Yaşar Yuva / Sorumlu Müdür : Mehmet Akyol / Adres : Bab-ı Ali Cad. No. 33, Kat 2, Oda 4, Cağaloğlu / Dizgi - Baskı : Murat Matbaacılık Koll. Şti. Tel : 27 45 71 / Son Baskı Tarihi : 1 Haziran 1978 / Abone Şartları : 6 Aylık 36 TL., Yıllık 72 TL.